

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-045 (Soruşturma/Uzlaşma)
Karar Sayısı : 23-53/1010-368
Karar Tarihi : 09.11.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER: Burak SAĞLAM, Burçin GÜLEŞ, Muammer BOZKURT,
Mehmet Emin GÜNER, Furkan ŞENEL, Esranur DOĞAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. UZLAŞMA TARAFI: - Daussan Refrakter AŞ

Temsilcisi: Sezin Elçin CENGİZ

Kanyon Residence Büyükdere Cad. No:185 A-8 34394
Levent/İSTANBUL

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı, 10.08.2023 tarih ve 23-37/690-M sayılı kararları ile Asmaş Ağır Sanayi Malzemeleri İmal ve Tic. AŞ, Daussan Refrakter AŞ, Haznedar Durer Refrakter Malzemeleri Sanayi ve Ticaret AŞ, Kümaş Manyezit Sanayi AŞ, Piromet Pirometalurji Malzeme Refrakter Mak. San. ve Tic. AŞ ve Remsan Refrakter Malzeme San. ve Tic. AŞ hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak yürütülen soruşturma kapsamında Daussan Refrakter AŞ tarafından sunulan uzlaşma metni neticesinde soruşturmanın Daussan Refrakter AŞ bakımından sonlandırılması.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 07.09.2022 tarih ve 31001 sayı ile intikal eden gizlilik talepli başvuruda, Türkiye'de faaliyet gösteren bazı refrakter malzemeleri üreticilerinin fiyatları birlikte artırmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** İddialara yönelik olarak hazırlanan 17.03.2023 tarih ve 2022-4-045/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun (Kurul) 23.03.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve refrakter malzemeleri üretimi pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca 23-15/263-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı ve Başkanlık Makamının 30.03.2023 tarih ve 61645 sayılı olurları uyarınca yürütülen önaraştırma kapsamında, 04.04.2023 tarihinde Asmaş Ağır Sanayi Malzemeleri İmal ve Ticaret AŞ (ASMAŞ), Aveks İç ve Dış Ticaret AŞ (AVEKS), Daussan Refrakter AŞ (DAUSSAN), Haznedar Durer Refrakter Malzemeleri San. ve Tic. AŞ (HAZNEDAR), İlk-San Refrakter Ticaret Ltd. Şti. (İLK-SAN), Konya Selçuklu Krom Magnezit Tuğla Sanayi AŞ (KONREF), Kümaş Manyezit AŞ (KÜMAŞ) ve Piromet Pirometalurji Malzeme Refrakter Makine Sanayi ve Ticaret AŞ'de (PIROMET) eş zamanlı yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

- (4) Ayrıca yerinde incelemeler sırasında teŖebbüslerden bilgi talebinde bulunulmuŖtur. Söz konusu bilgi talebine istinaden; teŖebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar çeŖitli tarihler ve sayılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiŖtir.
- (5) Önaraytirma sonrasında 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı kararla PİROMET, ASMAŖ, DAUSSAN, KÜMAŖ ve HAZNEDAR hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruŖturma açılmasına ve ayrıca Türkiye'de faaliyet gösteren refrakter malzemeleri üreticisi diğer teŖebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 14 ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiŖtir. Bu doğrultuda 30.05.2023-01.06.2023 tarihlerinde ASMAŖ, PİROMET, DAUSSAN, KÜMAŖ, RHİM, Selko AteŖ Tuğla San. ve Tic. AŖ, Turkmag Madencilik San. ve Tic. AŖ, Remsan Refrakter Malzeme San. ve Tic. AŖ, Vesuvius İstanbul Refrakter San. ve Tic. AŖ, SörmaŖ Söğüt Refrakter Malzemeleri AŖ, aytaŖ AteŖ Tuğla San. ve Tic. AŖ, Metamin Mümessillik San. ve Tic. AŖ, KiltaŖ Refrakter Malzeme San. ve Tic. AŖ ve Calderys Refrakter San. ve Tic. AŖ'de yerinde incelemeler gerekleŖtirilmiŖtir.
- (6) 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı soruŖturma kararını takiben DAUSSAN hakkında hazırlanan 26.05.2023 tarih ve 65544 sayılı SoruŖturma Bildirimi 03.06.2023 tarihinde DAUSSAN tarafından tebellüğ edilmiŖtir.
- (7) Diğer yandan, soruŖturma süreci devam ederken DAUSSAN tarafından Kurum kayıtlarına 01.06.2023 tarih ve 39205 sayı ile intikal eden dilekçe ile Rekabeti Sınırlayıcı AnlaŖma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik SoruŖturmalarda Uygulanabilecek UzlaŖma Usulüne İliŖkin Yönetmelik'in (UzlaŖma Yönetmeliği) 5. maddesi uyarınca uzlaŖma baŖvurusu yapılmıŖ olup, söz konusu baŖvuruda özetle; 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinde düzenlenen uzlaŖma usulüne iliŖkin baŖvurma hakkı kullanılmak istendiğinden uzlaŖma talebinin kabulü ile usule iliŖkin sürecin baŖlatılması ve DAUSSAN hakkında yürütölen soruŖturmanın uzlaŖma usulü ile sonlandırılması taleplerinin bulunduğu hususları ifade edilmiŖtir.
- (8) DAUSSAN tarafından yapılan uzlaŖma baŖvurusu, Kurul gündeminde görüŖölerek Kurulun 15.06.2023 tarihli ve 23-27/519-M sayılı kararı ile DAUSSAN'ın uzlaŖma talebi kabul edilerek uzlaŖma görüŖmelerine baŖlanılmasına karar verilmiŖtir. DAUSSAN ile gerekleŖtirilen uzlaŖma görüŖmesi ve DAUSSAN'ın uzlaŖma sürecinin devam ettirilmesi yönündeki talebi çerçevesinde hazırlanan 09.10.2023 tarihli ve 2022-4-045/BN-06 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 12.10.2023 tarihli toplantısında görüŖölmüŖ ve 23-48/926-MUA sayılı uzlaŖma ara kararı alınmıŖtır. UzlaŖma metninin Kuruma gönderilebilmesi için ara kararın tebliğinden itibaren DAUSSAN'a 15 gün süre verildiği hükmünü içeren uzlaŖma ara kararı 18.10.2023 tarihinde DAUSSAN tarafından tebellüğ edilmiŖtir. UzlaŖma ara kararına istinaden hazırlanan uzlaŖma metni 31.10.2023 tarih ve 44073 sayı ile süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiŖtir.
- (9) Bu geliŖmeler üzerine hazırlanan 07.11.2023 tarih ve 2022-4-045/BN-08 sayılı Bilgi Notu Kurulun 09.11.2023 tarihli toplantısında görüŖölmüŖ ve 23-53/1010-368 sayı ile nihai karar alınmıŖtır.
- (10) **H. RAPORTÖR GÖRÜŖÜ:** İlgili raporda özetle; Kurulun 12.10.2023 tarihli ve 23-48/926-MUA sayılı uzlaŖma ara kararı ile DAUSSAN tarafından sunulan uzlaŖma metni çerçevesinde, Kurulun 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı, 10.08.2023 tarih ve 23-37/690-M sayılı kararları uyarınca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip

edilmediğinin tespitine yönelik olarak yürütölen soruşturmanın DAUSSAN bakımından uzlaşma ile sonlandırılabilereği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Taraf Hakkında Bilgi (DAUSSAN)

- (11) DAUSSAN, 1994 yılında Manisa'da kurulmuş ve demir-elik sektörüne yönelik olarak refrakter ve izolasyon malzemelerinin üretimi ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. DAUSSAN, toprak esaslı şekillendirilmiş veya şekilsiz (monolitik) ateşe dayanıklı refrakter sarf malzemeleri ile demir-elik üretiminde sıvı metalin şekillendirilmesi aşamalarında sıvı elik ile temas eden yüzeylerin korunması amacıyla kullanılan refrakter sarf malzemelerinin üretimini yapmaktadır. DAUSSAN ürettiği ürünleri Türkiye, Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Kafkasya ve Asya ölkelerinde satmaktadır.

I.2 İlgili Pazar

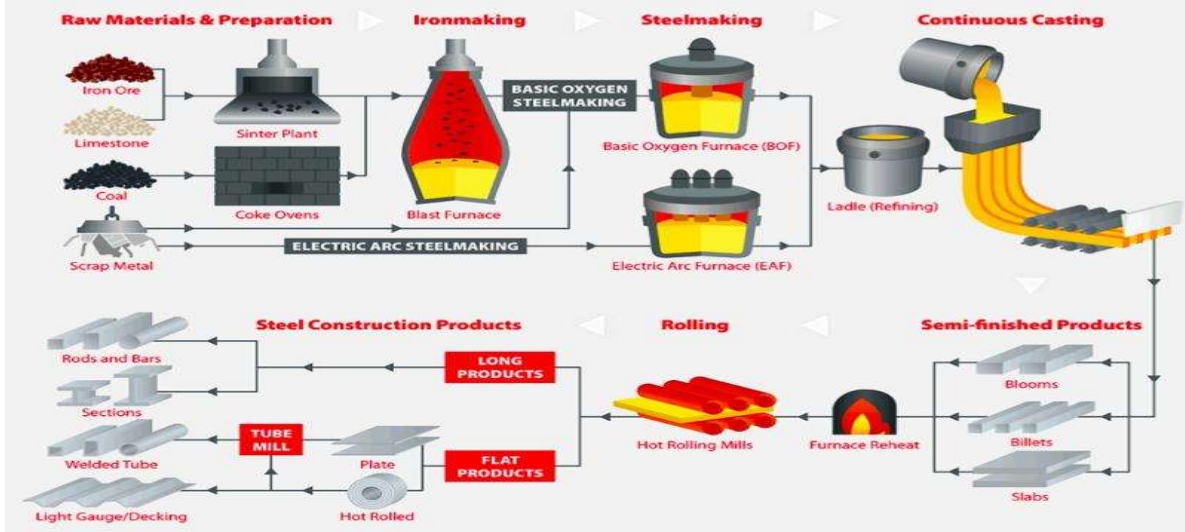
I.2.1.Sektöre İlişkin Bilgi¹

- (12) Refrakter, kelime anlamı olarak Latince bir kelime olup inatçı ve direnen anlamlarına gelmektedir. Refrakter, basit olarak ifade etmek gerekirse ilgili standartlara göre üretilen ateşe dayanıklılık gösteren yapı malzemeleridir.² Daha önceleri yüksek sıcaklığa dayanabilen malzemelere ateş tuğlası ismi verilirken ilerleyen zamanlarda bunun yerine refrakter kelimesi kullanılmaya başlanmıştır.
- (13) Seramik sektörünün bir alt dalı olan refrakter malzemeler, çok yüksek ısıların ve agresif kimyasal ortamların bulunduğu durumlarda herhangi bir fiziksel ya da kimyasal değişikliğe uğramaksızın dayanabilen metalik olmayan inorganik malzemelerdir. Bu ürünler yüksek sıcaklıktaki ortamların olduğu demir-elik, imento, cam, kireç ve demir dışı metallerin üretimlerinin gerçekleştiği fırın ile ocak gibi ekipmanların termal, mekanik ve kimyasal aşındırıcılara karşı korunmasını sağlamak amacı ile kaplanmasında kullanılmaktadır.
- (14) Refrakter malzemeleri öncelikli olarak demir-elik sektöründe daha sonra imento sektöründe kullanılmaktadır. Kurulun 29.01.2007 tarihli ve 07-10/63-19 sayılı kararında da refrakter malzemelerinin %74 oranında demir-elik sektöründe kullanıldığı, bunun ardından ise imento (%17), döküm sanayi (%4), şişe cam sanayi (%2) ve diğer sektörlerin (%3) geldiği belirtilmektedir. Aşağıda ise refrakter malzemelerinin yoğun olarak kullanıldığı demir-elik sektöründeki kullanım noktalarına ilişkin görsele yer verilmektedir:

¹ İlgili bölümün hazırlanmasında Kurulun 09.09.2015 tarihli ve 15-36/554-181 sayılı, 14.01.2021 tarihli ve 21-03/32-16 sayılı, 29.01.2007 tarihli ve 07-10/63-19 sayılı kararlarından faydalanılmıştır.

² <https://aydinlarrefrakter.com/monolitik-refrakterler/>, Erişim Tarihi:18.04.2023.

Görsel 1: Demir-Çelik Üretimi Akım Şeması

Kaynak: https://www.konyakrom.com/demir_celik.html, Erişim Tarihi: 25.04.2023.

- (15) Yukarıda Görsel 1’de özetlenen çelik üretimi sürecinde kullanılan araçlar elektrikli ark ocağı (EAF), bazik oksijen ocağı (BOF), pota (ladle) ve tandiştir. Çelik üretimi sürecinde hammaddeler ocaklarda ergitilerek pota aracılığıyla şekil verilmek üzere aktarılacak tandişlere taşınmakta ve devam eden süreçte eriyik halde bulunan çeliğe ihtiyaç duyulan şekil verilmektedir. Çelik üretimi sürecinde katı halde bulunan hammaddelerin ergitilmesi amacıyla kullanılan ocağın, eriyik halde bulunan çeliğin bir noktaya taşınması için kullanılan potanın ve ergitilmiş olan çeliğin kalıplara dökülmesi sırasında akışı kontrol etmeye yarayan geniş ve derin olmayan tandiş adı verilen kabın iç yüzeyinin kaplanmasında refrakter malzemeler kullanılmaktadır. Refrakter ile yüzeyi kaplanan tandişin bu noktada işlevi, öncelikle gaz veya mazotla ısıtıldıktan sonra kristalizatör adı verilen kalıba akış kontrolünün sağlanarak dökülmesidir.
- (16) Refrakter ürünlerinin ham maddelerine ve işlenip işlenmediğine göre çeşitli kategoriler altında incelenebildiği görülmektedir. Refrakter malzemelerinin üretiminde birçok farklı ham madde kullanılabilir. Refrakter malzemelerin üretim sürecinde kullanılan ham maddeler, madencilik (hem yüzey madenciliği hem de yer altı madenciliği)³ yoluyla ya da deniz suyundan çekilerek⁴ çıkarılabilir. Refrakter üretiminde kullanılan temel maddeler manyezit, boksit, alüminyum, silis ve dolomittir. Söz konusu ham maddeler, çıkarılma işlemlerinden sonra işlenip işlenmemelerine göre farklı gruplara ayrılabilir. Örneğin, "ham" kırma cevher işlenmeden bırakılabilir veya çıkarılma işleminden sonra işlenebilir. İşlenen ham maddeler, sinterleme⁵ ve ergitilme⁶ dâhil olmak üzere işleme metoduna göre daha alt kırılımlara

³ Yüzey madenciliği ve yer altı madenciliği, cevherin kayalardan ayrılarak çıkarılması ve ardından kırma ve ayırma yöntemlerinin uygulandığı süreci ifade etmektedir.

⁴ Deniz suyundan çekilerek çıkarma yöntemi ise, ham maddelerin deniz ya da okyanus suyundan çöktürüldüğü çok aşamalı bir süreci içermektedir.

⁵ Teknik anlamda sinterleme, metal ve/veya seramik tozlarına termal enerji uygulanması ile yoğunluk kontrollü malzemeler geliştirme sürecidir. Diğer bir tanıma göre ise toz esaslı malzemelerin ana bileşenin ergime sıcaklığının altında sıcaklıklara ısıtılması ile tozların bir araya getirilerek dayanımı yüksek ürünler elde edilmesi işlemidir.

⁶ Ergitme işlemi katı bir maddenin yüksek düzeyde sıcaklığa maruz bırakılarak katı halden sıvı hale getirilmesi işlemidir.

ayrılabilir. Aşağıda ham cevher, sinterlenmiş ürün ve ergitilmiş ürünler gösterilmektedir:

Görsel 2: Ham Cevher, Sinterlenmiş ve Ergitilmiş Ürünler

(17) Kullanılan ham maddelere ve işlenip işlenmediğine göre çeşitli kategoriler altında incelenebilen refrakter malzemeleri, fiziki şekillerine göre de ikili bir ayırmada kategorize edilebilmektedir:⁷

- Şekli refrakterler; kil, şamot, vitra, boksit, alümina, manyezit, dolomit gibi çeşitli ham maddelerin öğütülerek elekten geçirilmesi ve belli oranlarda karıştırılmasından sonra yüksek basınç altında kalıplarda preslenerek şekillendirilmesi, ardından da kurutularak fırınlarda nihai ürün olan "ateş tuğlası" haline getirilmesiyle elde edilmektedir. Bu ürünler ısıyla temas eden fırınların inşasında ve iç yüzey kaplamasında kullanılmakta ve hemen kullanılabilir bir formda sağlanmaktadır (örneğin, tuğlalar). Şekli refrakterlerin genellikle şekilsiz ürünlere göre daha yoğun bir yapısı olmaktadır.
- Şekilsiz refrakterler; ana girdilerin kırma, öğütme, eleme aşamalarından geçirilmesinden sonra tartma ve dozajlama ile harmanlanması sonucu elde edilen harçlardır. Şekilsiz refrakterler, astarlar için kullanılan tüm monolitik (toz bazlı) ürünleri içermekte ve genellikle ekipmanın kendisinde işlenmekte ve uygulanmaktadır. Bu ürünler uygulama şekline bağlı olarak, dövme harçları, döküm harçları, püskürtme harçları, sıvama harçları ve örgü harçları olarak sınıflandırılabilir.

(18) Bu çerçevede şekilli ve şekilsiz refrakterlerin görsellerine aşağıda yer verilmektedir:

Görsel 3: Şekli ve Şekilsiz Refrakter Malzemeleri

(19) Ayrıca refrakter malzemeler kimyasal bileşenlerine göre bazik (temelli) ve bazik olmayan (temelsiz) refrakterler olarak da ayrıştırılabilmektedir⁸:

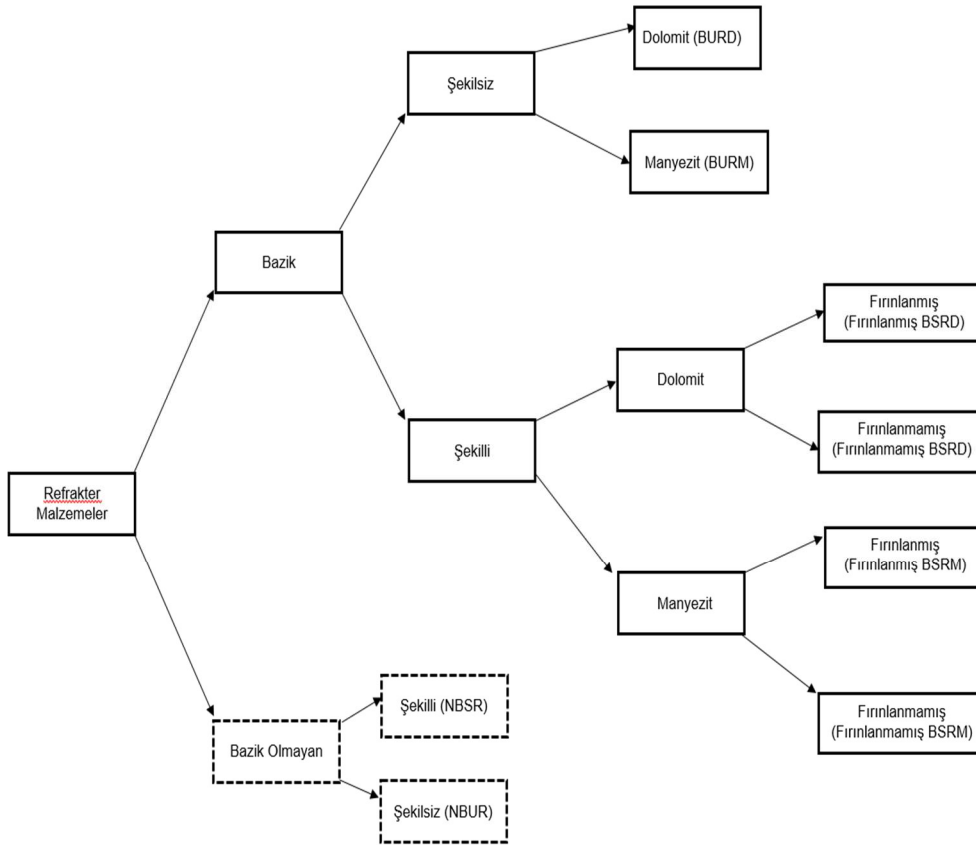
⁷ Kurulun 14.01.2021 tarihli ve 21-03/32-16 sayılı, 12.11.2020 tarihli ve 20-49/669-293 sayılı, 20.03.2008 tarihli ve 08-25/254-83 sayılı, 09.09.2015 tarihli ve 15-36/554-181 sayılı, 29.01.2007 tarihli ve 07-10/63-19 sayılı kararları ile Avrupa Komisyonunun (Komisyon) 28.06.2017 tarihli ve M.8286 sayılı *RHI/Magnesita Refratarios*, 28.10.2016 tarihli ve M.8130 sayılı *Imerys/Alteo Certain Assets*, 04.03.2008 tarihli ve M.4961 sayılı *Cookson/Foseco* kararları.

⁸ Kurulun 14.01.2021 tarihli ve 21-03/32-16 sayılı, 20.03.2008 tarihli ve 08-25/254-83 sayılı kararları ile Komisyonun 28.06.2017 tarihli ve M.8286 sayılı *RHI/Magnesita Refratarios*, 04.03.2008 tarihli ve M.4961 sayılı *Cookson/Foseco* kararları.

- Bazik (temelli) refrakterler; çoğunlukla magnezyum oksit (MgO) veya kalsiyum oksitten (CaO) oluşmaktadır. Su içeren bileşenleri bazik (alkali) özelliklere sahip oksitler olarak ifade edilmekte olup bu çerçevede, "bazik" ifadesi, belirli bir kimyasal davranışı belirtmektedir. Bazik refrakterler, temel çevrelere maruz kaldıklarında görece stabil kalmaktayken, asit ortamlardaki kimyasal tepkiler sebebiyle zarar görebilmektedir.
- Bazik olmayan refrakterler; esasen boksit gibi asidik minerallerden oluşmakta ve asit ortamlardaki kimyasal tepkilere karşı görece stabil kalmaktadır.

(20) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, refrakter malzemelerin alt kırılımlarını gösteren şekle aşağıda yer verilmektedir:

Şekil 1: Refrakter Malzemeleri Alt Kırılımları

(21) Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan Seramik Sektör Raporu'na (Sektör Raporu)⁹ göre, refrakter malzemeleri üretiminin, yaklaşık %66'sı Çin'de ve %15'i Avrupa kıtasında gerçekleşmektedir. Küresel refrakter ürünleri pazar büyüklüğünün 2020 yılında 23 milyar ABD Doları seviyesinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Refrakter tüketiminin yaklaşık %55'i Asya Pasifik ülkelerinde gerçekleşmektedir. Ardından Amerika ve Avrupa kıtalarındaki tüketim miktarları takip etmektedir. Refrakter malzemeleri tüketiminin yoğun olduğu bölgeler ise demir çelik, çimento ve kireç sanayinin gelişmiş olduğu ülkelerdir.

(22) Ayrıca anılan raporda yer alan bilgilere göre, Türkiye'de 20 civarında refrakter malzemeleri imalatı yapan firma mevcut olup bu firmaların yıllık üretim kapasitesi 550

⁹ Bkz. <https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/sector-raporlari/mu2812011410>
Erişim Tarihi: 19.04.2023.

bin ton dolayında, kapasite kullanım oranları ise %43 düzeyindedir. Ateşe dayanıklı refrakter malzemeleri yerli üretimi, 2016 yılında 732 milyon TL, 2017 yılında 1.092 milyon TL, 2018 yılında 1.775 milyon TL, 2019 yılında 1 milyar 848 milyon TL ve 2020 yılına gelindiğinde ise 3 milyar 354 milyon TL'lik bir değere ulaşmıştır. Yerli üretimin, tüketimin yaklaşık %75'ini karşılamaının yanı sıra, bir miktarı da ihraç edilmektedir. Sektör Raporu'ndan hareketle, Türkiye'de refrakter malzemelerine yönelik tüketimin yaklaşık %25 oranındaki kısmının ise ithalat yoluyla karşılandığı çıkarımında bulunulabilmektedir. Dolayısıyla refrakter sektöründe yerli üreticiler kadar yurt dışındaki üreticilerden refrakter ürünlerini alıp Türkiye'de tekrar satışa sunan ithalatçıların da kayda değer bir varlığı bulunmakta olup bu çerçevede anılan pazara üretim yerine ithalat yoluyla girişlerin görece kolay olduğu anlaşılmaktadır.

- (23) Türkiye'de refrakter sektörü incelendiğinde, refrakter malzemeleri pazarında satış fiyatlarının yabancı para birimi baz alınarak belirlendiği görülmektedir. Bahsedilen sektör genelindeki bu uygulamaya yönelik olarak, soruşturma tarafı teşebbüslerden gelen cevabi yazılarda refrakter üretiminde kullanılan ham madde ve yarı mamullerin büyük bir bölümünün ithal edilmesi, enerji maliyetlerinin, navlun hizmet fiyatlarının ve taşıma giderlerinin de dövize endeksli olması, ithal girdilerin ödemelerinin döviz ile yapılması, refrakter malzemelerinin ana kullanım alanı olan demir-çelik sektörünün de yabancı para birimi üzerinden konsolide olması gerekçeleriyle ve döviz kurlarında meydana gelebilecek dalgalanmalardan korunmak amacıyla refrakter malzemelerinin satışında ürünlerin yabancı para birimi üzerinden fiyatlandırıldığı ifade edilmiştir.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (24) Refrakter sektöründeki pazar tanımına ilişkin geçmiş kararlarda, refrakter sektöründe ilgili ürün pazarı refrakter üretiminde kullanılan girdilere göre ya da refrakter ürünlerin niteliğine göre tanımlanmıştır. Örneğin Komisyonun *RHI/Magnesita Refratarios* kararında¹⁰, bazik refrakterlerin farklı özelliklere ve tepkilere sahip olmasından ve farklı endüstriyel uygulamalara hizmet etmesinden dolayı ham maddelerine göre manyezitten bazik refrakterler ve dolomitten bazik refrakterler olarak alt segmentlere ayrılabilmesi belirtilmiştir.¹¹
- (25) Kurulun 12.11.2020 tarihli ve 20-49/669-293 sayılı kararında ise, bazik olmayan şekilli ve şekilsiz refrakter ürünlerin talep yönünden birbirine ikame olup olmayacağına ilişkin olarak üretim süreçlerinde çeşitli refrakter ürünlerini kullanan refrakter ürünlerinin nihai tüketicisi olan teşebbüslerin görüşlerine başvurulduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda nihai tüketiciler tarafından şekilli ve şekilsiz refrakter ürünlerin genel anlamda birbirlerine ikame edilebilecek olsa da uygulama ve operasyon koşullarına bağlı olarak spesifik ürün kullanımlarının gerekli olduğu, özellikleri birbirlerinden farklı olduğu için ve malzemedeki beklenen dayanımların (kimyasal özelliklerin) farklılık göstermesi nedeniyle mecbur kalınmadıkça birbiri yerine kullanılamayacağı, şekilli ürünlerin emniyet ya da çalışma astarı olarak kullanıldığı, şekilsiz refrakterlerin ise tamir harcı olarak kullanıldığı, normal şartlar altında performans değerleri, maliyetleri ve güvenlik riskleri bulunduğundan birbirine ikame olamayacakları, ancak istisnai hallerde ve acil ihtiyaç durumunda kısa vadede geçici çözüm olarak kullanılabileceği, kullanım yeri, kullanım şekil ve maliyet esasları dikkate alındığında ikame olamayacakları değerlendirilmeleri yapılmıştır.

¹⁰ Komisyonun 28.06.2017 tarih ve M.8286 sayılı *RHI/Magnesita Refratarios* kararı.

¹¹ Örneğin anılan kararda dolomitten bazik refrakterlerin çimento, cam ve bakır endüstrisi için elverişli olmadığı belirtilmektedir.

- (26) Refrakter ürünlerin ikame edilebilirliği konusuna ilişkin olarak Kurulun 20.03.2008 tarihli ve 08-25/254-83 sayılı kararında da yukarıdaki paragrafta bahsedilen Kurul kararına paralel şekilde tüketici odaklı bakış açısıyla, refrakterlerin çoğu çeşidinin kendine has işlevselliği ve/veya kimyasal bileşimleri nedeniyle ikame edilemediği, işlevsellik açısından, genel olarak farklı refrakterler malzemelerinin çelik yapımının farklı aşamalarında kullanıldığı ve her çeşit refrakter malzemelerin bu aşamada belli bir amacı yerine getirdiği ve bu nedenle farklı bir refrakter malzeme ile ikame edilemediği belirtilmektedir.
- (27) Ayrıca, Komisyonun yukarıda bahsedilmiş olan *RHI/Magnesita Refratarios* kararında belirtildiği üzere, gerek manyezitten gerekse dolomitten bazik tüm şekilli refrakterler, maruz kaldıkları ısı işlem türüne göre, fırınlanmış ve fırınlanmamış refrakter malzemeleri olarak da alt segmentlere ayrılmaktadır. Komisyonun bu kararında, hem talep hem arz açısından fırınlanmış ve fırınlanmamış refrakter malzemeler arasında ikame edilebilirliğin olmadığına ve bu ürünlerin ayrı ilgili ürün pazarları teşkil ettiğine karar verilmiştir.
- (28) Kurulun 14.01.2021 tarihli ve 21-03/32-16 sayılı kararında Komisyon kararına benzer şekilde alt kırılımlar özelinde pazar tanımlaması yapılmış olup anılan karar kapsamında, refrakter malzemelerine ilişkin ürün ayırımının “Dolomitten Bazik Şekilsiz Refrakterler”, “Manyezitten Bazik Şekilsiz Refrakterler”, “Dolomitten Bazik Şekli Fırınlanmamış Refrakterler”, “Manyezitten Bazik Şekli Fırınlanmış Refrakterler”, “Manyezitten Bazik Şekli Fırınlanmamış Refrakterler” ve “Bazik Olmayan Şekilsiz Refrakterler” olarak değerlendirilmesinin yerinde olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (29) Diğer taraftan Kurulun inceleme konusunu 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin oluşturduğu ve görece geçmiş tarihli kararlarında ise alt segmentler yerine geniş kapsamlı pazar tanımına gittiği görülmektedir. Bu çerçevede Kurulun 29.01.2007 tarihli ve 07-10/63-19 sayılı kararında ilgili ürün pazarının tüm alt grupları kapsayacak şekilde “*refrakter malzemeleri pazarı*” olarak ele alınmasının uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (30) Anılan karara benzer şekilde Kurulun 09.09.2015 tarih ve 15-36/554-181 sayılı kararında da refrakter malzemelerden bazılarının, üretim yöntemi ve kullanım alanlarındaki farklılıklar dikkate alınarak, farklı alt pazarlar olarak ele alınması mümkün olmakla birlikte, 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı Kurul kararı da dikkate alınarak ilgili ürün pazarının tüm alt grupları kapsayacak şekilde “*refrakter malzemeleri pazarı*” olarak belirlenebileceği sonucuna ulaşılmıştır.
- (31) Bununla birlikte İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un 20. paragrafında “(...) *inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.*” ifadelerine yer verilmektedir. Dosyanın konusunu 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi oluşturması nedeniyle pazar tanımının ulaşılan sonuçta belirleyici bir etkisi bulunmamaktadır. Bu çerçevede incelenen iddialar bakımından yapılacak değerlendirmeyi etkilemediğinden hareketle benzer nitelikte bulunan Kurul kararlarına¹² paralel şekilde mevcut dosyada da kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

¹² Kurulun 10.11.2022 tarih ve 22-51/753-312 sayılı, 02.06.2022 tarih ve 22-25/400-165 sayılı, 15.04.2021 tarih ve 21-22/267-117 sayılı kararları.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (32) Mevcut dosya kapsamında refrakter malzemeleri bakımından pazarda bulunan teşebbüslerin Türkiye genelinde faaliyet gösterebilmeleri, ilgili ürünlerin pazarlama, satış ve dağıtımında rekabet koşulları açısından yurt içinde bölgesel açıdan herhangi bir farklılığın söz konusu olmaması ve ayrıca Kurulun geçmiş tarihli kararlarında¹³ refrakter malzemeleri ve ham maddeleri pazarları bakımından ilgili coğrafi pazarın “Türkiye” olarak belirlenmesi nedenleriyle mevcut dosya kapsamında da ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi Ve Belgeler¹⁴

Bulgu-1

- (33) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN’da yapılan yerinde incelemede elde edilen 27.10.2021 tarihinde DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ve DAUSSAN eski çalışanı (.....) arasında geçen yazışmaların içeriği aşağıdaki gibidir:

27.10.2021 08:58:51 AM
(.....): “(.....) Bey Merhaba,
(.....) tuncak ihalesine çıktık.
(.....) Eur idi satış fiyatımız.
(.....) e çıkacağım uygun görürseniz.
Düşme talebi gelirse de (.....) limit diye düşünüyorum.”
27.10.2021 08:59:45 AM
(.....): “Hem havuzda hem tundakta Piromet ile veriyoruz.”
27.10.2021 10:28:23 AM
(.....): “Eğer P ile birlikte veriyorsak, fiyatlarını sorayım.”
27.10.2021 10:36:30 AM
(.....): “ Birlikte veriyoruz. Ama tundak bize geliyor hep.”
27.10.2021 10:37:05 AM
(.....): “(.....) verirlerse ya da eş verirlerse iyi olur.”
27.10.2021 10:38:08 AM
(.....): “Havuzu da komple onlar aldı.
(.....) biz verdik
(.....)-(.....) tahminim onların havuz fiyatı da.
Daha havuz ihalesi çıkmadı ama çımınca onu da görüşebiliriz.”
(...)
27.10.2021 05:24:11 PM
(.....): “(.....) 400 adet Tundak için biz (.....)€/adet teklif veriyoruz. Siz de aynı verebilirsiniz.”
27.10.2021 05:24:22 PM
(.....): “Tamam dediler.”

Bulgu 2:

- (34) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN’da yapılan yerinde incelemede, 15.02.2022-16.02.2022 tarihleri arasında DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ile DAUSSAN Eski Genel Müdürü (.....) arasında geçen ve bilgide DAUSSAN çalışanı

¹³ Kurulun 14.01.2021 tarih ve 21-03/32-16 sayılı, 20.03.2008 tarih ve 08-25/254-83 sayılı, 09.09.2015 tarih ve 15-36/554-181 sayılı, 29.1.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı, 23.02.2012 tarih ve 12-08/239-70 sayılı ve 03.05.2007 tarih ve 07-37/384-145 sayılı kararları.

¹⁴ Yerinde incelemede elde edilen belgeler, karara aktarılırken yazım ve noktalama hataları düzeltilmemiş olup belgenin orijinali muhafaza edilmiştir.

(.....), DAUSSAN Çelikhane Satış Yöneticisi (.....), Daussan eski çalışanı (.....)'ın bulunduğu "RE: Sipariş-(.....)" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

15.02.2022, 09:38 AM (.....)>(.....)

"Günaydın,

15.02.2022

(.....)'teki fiyat artışı isteğimiz, rakibin uymaması sonucunda gerçekleşmemiştir.

60 set'lik alımın tamamını alabilmek için, Kasım 2021 ayında artırdığımız fiyat olan (.....)€/set'e inilmiş ve sipariş alınmıştır.

Güncel maliyetimiz (.....) €/set Marmara Ereğlisi olup bu durumda % (.....) teorik karlıdır. Bilgilerinize,"

15.02.2022, 11:19 AM (.....)>(.....)

"Günaydın (.....) Bey,

Rakibin ürün özellikleri konusunda bir bilginiz var mı? Bilmekte yarar olur."

16.02.2022, 17:31 (.....)>(.....)

"(.....) bey,

16.02.2022

(.....)'in Tandış Plakası kullanımında % (.....) oranında ana tedarikçiyiz.

Piromet, 10 set Manyezitli plaka satabilmiştir.

Piromet'in 2021 fiyatı (.....)€/set idi.

Piromet ,ikna edilerek fiyatı yukarı çekilmiştir.

Rakibin plaka kalınlıkları bizimki ile aynıdır.

60 set sipariş alınmıştır.

Plaka kalitesiyle oynamamız, Pazar payımızı azaltabilecektir.

Asmaş-Minteş ise (.....)€/set ile 10 set "deneme" satışı yapacaktır.

Bilgilerinize,"

Bulgu-3

- (35) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 11.03.2022 tarihinde DAUSSAN eski çalışanı (.....) ile DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

11.03.2022 02.58.50 PM

(.....): "Formül için, (.....) bey müsait oldu mu görüşebilir miyiz diye aramıştım.

Hepsi için şöyle yazayım size hangisi uyarsa ona göre karar verirsiniz:

Manyezitli (püskürtme/sıvaya sıcak uygulamaya uygun) (.....)USD

Silisli (soğuk tandişe silisli plakaya uygun) (.....)USD

Manyezitli (soğuk tandişe manyezitli plakaya uygun) (.....)- USD

Alüminalı (80 Al₂O₃ tandiş çanak/wellblock formülü) (.....)- USD"

11.03.2022 02.58.51 PM

(.....): "(.....) tundak.pdf"

(İlgili mesaj içeriğinde .pdf uzantısına sahip olan ve içeriğine ulaşılamayan bir dosya ile .jpg uzantısına sahip refrakter ürününe ilişkin örnek bir ürün resmi içeriği bulunmaktadır.)

11.03.2022 02.58.56 PM

(.....): "(.....)"

11.03.2022 03:00:08 PM

(.....): "9.5 kg geliypr istedikleri tundak. Ona göre fiyat verdim.

Pirometle paylaşabiliriz. Arttıracaklarsa bahane edebilirler."

Bulgu-4

- (36) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 01.04.2022 tarihinde DAUSSAN eski çalışanı (.....) ile DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

01.04.2022 03:52:36 PM

(.....): "(.....) Bey Tekrar Merhaba,
(.....) havuz ve Tundak ihalesine çıktı.

40 Adet Havuz

600 Adet Tundak

Tundağı geçen sene (.....)EUR/Adetten, Bu sene de (.....)EUR/Adetten sattık.

10,5 kg ürün. Manyezitli dövme formülü.

Havuzu da geçen sene (.....)EUR/Adetten, bu sene (.....)EUR/Adetten sattık.

355 Kg ürün. 75 MgO İsdemir castable formülü ile üretiliyor.

Teklif bitiş tarihi 5.04.2022 Haftaya Salı günü."

01.04.2022 03:53:29 PM

(.....): "Önceden Pirometle sözleşip 1/3 oranında aldık hep."

Bulgu-5

- (37) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 05.04.2022 tarihinde DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ile DAUSSAN eski çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

05.04.2022 01:28:35 PM

(.....): "(.....)usd ve (.....)usd verdik aynı olmasın diye dolara çevirdik"

05.04.2022 01:28:35 PM

(.....): "Harçlarda (.....) plakalarda (.....) usd/ ton der bizimkiler"

05.04.2022 01:29:31 PM

(.....): "piromet."

Bulgu-6

- (38) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 05.09.2022 tarihinde DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ile DAUSSAN eski çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

05.09.2022 10:05:26 AM

(.....): "(.....) Bey Günaydın,

(...)

2) (.....) ile görüştük: "Teklif verenler oldu o sebeple bu ihaleyi ilerleteceğim, ancak siz teklif verir

hale geldiğinizde bildirirseniz yeniden çıkabiliriz." dediler.

Bence ne olur ne olmaz %(.....) koyup bugün verelim.

(.....)USD/Ton mevcut (.....)USD/Ton %(.....) fazlası. Hatta (.....) veririz zaten düşüm isterler, o zaman

düşeriz."

05.09.2022 10:08:42 AM

(.....): "Hatta Asmaş/Piromet verdiyse sorarsanız daha da piyasayabuygun verebiliriz"

05.09.2022 10:29:33 AM

(.....): "Sorayım."

(..)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Günaydın, (.....) Osmaniye Tandış Püskürtme için teklif istiyor. Biz teklif verme süresinin uzatılmasını istedik. Kümaş fiyat artıracak onu bekliyoruz. Siz teklif verdiniz mi ?"

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Günaydın (.....) bey" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Bizde uzatma talep ettik" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Tandış püskürtmede biz yüksek veririz sorun olmaz" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Siz ocak püskürtmeye teklif veriyormusunuz" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Biz de ona yüksek veririz."

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): " " (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "(.....), Tandış Püskürtme de teklifler aldım uzatamam demiş."

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Biz vermedik , maliyetler bugün belli olacak"(İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "O yüzden uzatma istedik" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Bugün veririz teklif" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Tamamdır, ocak püskürtmeyi bizden almıyorlar zaten. (.....)usd de verebiliriz."

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Tandış Püskürtme için sizden haber bekleriz."

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Ben bugün sözde izindeyim !"

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "İsterseniz bizde tandış püskürtmeyi (.....) Euro verelim" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Uyarım size" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): " " (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Hep böyle olur zaten izinlerde" (İletildi)

05.09.2022 10:51:08 AM

(.....): "Olur abi"(İletildi)

05.09.2022 11:57:12 AM

(.....): "Yazışmaya göre

Tan. Püskürtmeye (.....)USD

Ocak Püskürtmeye (.....) USD"

05.09.2022 11:57:23 AM

(.....): "Veriyorum"

05.09.2022 12:05:51 PM

(.....): "Olur"

05.09.2022 01:48:07 PM

(.....): "(.....)Euro tandış püskürtme için teklif edeyim mi"

05.09.2022 01:48:07 PM

(.....): "Uygundur"

05.09.2022 01:48:07 PM

(.....): "Uygundur, biz Gunning (.....) diyoruz. Size uygun mu ?"

05.09.2022 01:48:07 PM

(.....): "İsterseniz daha fazlada edebilirim"

05.09.2022 02:24:58 PM

(.....): "Tamamdır. Teşekkürler."

Bulgu-7

- (39) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 06.09.2022 tarihinde DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ile DAUSSAN eski çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

06.09.2022 10:00:26 AM

(.....): "Günaydın, (.....) ocak püskürtme (.....) yapıyoruz, sıra bizdeymiş galiba. Plakayı da (.....) yapıyoruz, siz (.....) yapabilirsiniz. Uygun mudur ?"

06.09.2022 10:00:26 AM

(.....): "Günaydın (.....) bey , evet sıra sizde , bizim için uygundur"

Bulgu-8

- (40) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 21.10.2022 tarihinde DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) ile DAUSSAN eski çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

21.10.2022 12:49:05 PM

(.....): "(.....) ile görüşüm" (İletildi)

21.10.2022 12:49:05 PM

(.....): "Tamamdır, teşekkürler"

21.10.2022 12:49:05 PM

(.....): "(.....)Euro indirim yapıp göndereceğiz dedim , onlar tamam dedi, sizde uyarsa öyle yapalım" (İletildi)

21.10.2022 12:49:52 PM

(.....): "Biz de (.....) € karşılığı USD 2.kalite fiyatı verebiliriz" (İletildi)

21.10.2022 02:37:18 PM

(.....): "(.....) ince bir tandış dizayn istedi (.....) Euro veriyoruz fiyat ağırlık 1410 kg" (İletildi)

21.10.2022 03:49:31 PM

(.....): "(.....)Euro verebilerseniz güzel olur" (İletildi)

21.10.2022 03:50:06 PM

(.....): "Eşdeğeri usd/Ton verebiliriz."

21.10.2022 03:50:28 PM

(.....): "Tamamdır (.....) Bey"

Bulgu-9

- (47) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 07.12.2022 tarihinde DAUSSAN Çelikhane Satış Yöneticisi (.....) ile DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) arasında geçen "Teklif talebi (Ocak-Haziran 2023 dönemi-ASMAŞ)" konulu e-posta yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

07.12.2022 09:46

(.....): (İletildi)

"Günaydın, (.....) Euro siz verin"

07.12.2022 09:46

(.....): (İletildi)

"Bizde (.....) Euro verelim"

07.12.2022 12:44

(.....): (İletildi)

Translate to English Never translate from Turkish Translation preferences

Tabii,
en miktarda ve birim fiyatlarla 2023 Q1 teslim için tarafınıza kesin sipariş geçilecektir. Teydınızı rica ederiz.

SAT no	Kod	Malzeme Tanımı	Sipariş miktarı	Birim	Revize Fiyat (EUR)
100	1200313	RFK HARC FER. SGS(DOSSOLITE 1400-72)	364.745	KG	
120	1202675	RFK HARC MGO POTA SICAK TAMIR HARC	136.000	KG	
170	1200433	RFK HARC ST-3P SICAK TAMIR HARC	328.000	KG	
260	1200336	RFK POTA DOLGU MLZMESI(MGO)(MAS-FILL CB)	74.000	KG	
10	1200770	KIREC UFLEME LANSI ALT PARÇA	343	ADT	
680	1202706	RFK TUĞLA LANS ARA PARÇA	252	ADT	
690	1202707	RFK TUĞLA LANS UST PARÇA	102	ADT	
500	1200323	RFK TUĞLA CASTON M IMPACT-80/80	57	ADT	
720	1200316	RFK TUĞLA NOZUL KOVANI(TANÇON M 5)	298	ADT	
610	1200312	RFK TUĞLA COLAKOĞLU 1 DAM KUCUK	20	ADT	
670	1200201	RFK TUĞLA KUCUK TANDIS HAVUZU	20	ADT	
780	1201992	RFK TUĞLA YENI PLUS CASTON TP 40/60	11	ADT	

Thursday, November 24, 2022 12:23 PM

1. Şİ: [External] Teklif talebi (Ocak-Haziran 2023 dönemi-ASMA)

Revize kriterlerinden maliyetlerimizi tekrar gözden geçirdik ve güncel maliyetlerimizi doğrultusunda revize tekliflerimizi aşağıda t

SAT no	Kod	Malzeme Tanımı	2023 Fiyatlandırma Alın.	Birim	Revize Fiyat (EUR)	Revize Fiyat (EUR)

07.12.2022 12:44
(.....): (İletildi)
"Bize tandis puskurtme vermişler, şekilli ürünler sizinki gibi"
07.12.2022 12:44
(.....): (İletildi)
"Piromette bizim gibi"

Bulgu-10

- (41) 04.04.2023 tarihinde DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 11.01.2023 tarihinde DAUSSAN Çelikhane Satış Yöneticisi (.....) ile DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) arasında geçen yazışmalarda yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

11.01.2023 08:19

(.....): "Günaydın, (.....) Tandış Püskürtme ihalesine çıkmış. Bana gelen bir mesaj yok. Bugün teklif verilecektmiş. (.....) ne verelim diye soruyor. Bilgisayarımız bozuktu yeni bir alımınız var mı diye sorabilir miyiz ? En azından bizim düşündüğümüz fiyatın üzerinde bir fiyatı (.....)'e söyleyelim.

11.01.2023 09:24

(.....): "Günaydın (.....) Bey, konu ile ilgili dün akşam saatlerinde size bilgilendirme maili attım. Mailde Osmaniye için teklif formu da bulunuyor. (600 Ton) Gün içinde müsait olduğunuzda görüşebiliriz"

11.01.2023 10:02

(.....): "Evet, mesajından sonra okudum. Bu istekde yeni fabrikaların ihtiyacı olduğu yazmıyor. Dolayısıyla (.....) farketmemiş olabilir. Onlara (.....) Euro/Ton verdirelim mi?"

11.01.2023 10:09

(.....): "Olur (.....) Bey. (Osmaniye ve Sarıseki teklif formları farklı)"

I.4 Değerlendirme

I.4.1 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesine İlişkin Teorik Çerçeve

- (42) Dosya kapsamında yer verilen iddialar çerçevesinde refrakter malzemeleri üreticilerinin fiyatları birlikte artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla inceleme yürütülmüştür. Bu kapsamda, dosya kapsamında elde edilen belgelerin, değerlendirilmesine geçmeden önce, mezkûr Kanun maddesinin uygulanmasında esas alınan temel ilkeler hususunda genel açıklamalara yer verilmesinde fayda görülmektedir.
- (43) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, "belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri" yasaklanmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında ise tahdidi olmamak üzere yasaklanan hallere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu fıkranın (a) bendinde, "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" yasaklanan hallerden sayılmıştır.
- (44) Söz konusu hüküm çerçevesinde, teşebbüslerin, rekabete etki eden parametrelerde rakipleriyle ortak hareket etmesi hukuka aykırı olarak nitelendirilmiştir. Bu bakımdan, teşebbüslerin, pazardaki rekabete etki eden hususlardaki iktisadi kararlarını bağımsız alması beklenmektedir. Şöyle ki rekabet olgusu, her bir firmanın pazarda bağımsız olarak hareket etmesini ve pazar davranışlarını rakiplerinin pazar davranışlarıyla koordine etmemesini gerektirmektedir.¹⁵
- (45) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir ilke, anılan madde kapsamına giren uygulamaların amaç veya etki unsurlarından sadece birini barındırmasının ilgili maddenin ihlal edildiği sonucuna varılması için yeterli kabul edilmesidir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmaların varlığı halinde ihlalin gerçekleşmesi için bu anlaşmanın uygulanması veya piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi veya bu etkilerin ispatı aranmamaktadır. Fiyat tespiti, arz kısıtlaması, pazar veya müşteri paylaşımı gibi açık kısıtlamaların ise amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmekte ve söz konusu kısıtlamaları içeren anlaşmaların rekabeti kısıtlamasının kuvvetle muhtemel olduğu kabul edildiği için, bu

¹⁵ WHISH, R. (2006), *Information Sharing Agreements*, Swedish Competition Authority (der.), The Pros and Cons of Information Sharing içinde, Kalmar, İsveç.

tür anlaşmalar, pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmezsizin yasaklanmaktadır.

- (46) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, teşebbüsler arasında ihlal niteliğinde bir uyuşmanın veya mutabakatın mevcut olup olmadığı yönündeki ilkedir. Bir başka ifadeyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalden bahsedebilmek için teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bir danışıklı ilişki içinde bulunmaları gerekmekte, bu danışıklı ilişki ise anlaşma, uyumlu eylem ya da teşebbüs birliği kararı şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bundan hareketle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin açık bir şekilde anlaşılması için anlaşma ve uyumlu eylem kavramlarının açıklanması gereğinin hâsıl olduğu değerlendirilmektedir.
- (47) Anlaşma kavramı, rekabet hukuku uygulamasında geniş olarak yorumlanmakta olup anlaşmanın yazılı olması, hukuki bağlayıcılığının bulunması veya bir yaptırım içermesi gerekmemektedir. Aksine, anlaşma kavramı, bir teşebbüsün bağımsız kararlar almasını engelleyen her türlü taraflar arası irade uyuşmasını ifade etmektedir.
- (48) Uyumlu eylem kavramı ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında; açık bir irade uyuşmasının ortaya konulmadığı, ancak rakipler arasında bağımsız karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun oluşturulduğu durumları konu edinmektedir.
- (49) Ayrıca anlaşma kavramı, rekabet hukuku uygulamasında borçlar hukukundaki anlaşma kavramından geniş yorumlanmakta olup teşebbüsler arası bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilebilmesi için anlaşmanın taraflar arasında yazılı olarak akdedilmesi, hukuki bağlayıcılığının bulunması veya anlaşmaya aykırı bir davranış sonucu yaptırım uygulanması gerekmemektedir. Bunların aksine 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bir anlaşmanın şekline bakılmaksızın anlaşma tarafı teşebbüslerin irade uyuşmasını içeren tüm anlaşma/uyumlu eylemleri kapsamaktadır. Aynı şekilde, anlaşma tarafı herhangi bir teşebbüsün, anlaşmanın oluşumuna sınırlı katkıda bulunması veya anlaşmayı tam olarak uygulamaması, anlaşmanın tarafı olmadığı anlamına gelmemektedir.
- (50) Öte yandan kartel kavramının ne şekilde ele alındığı hususunun ilgili kanun ve yönetmelikler nezdinde incelenmesi yerinde olacaktır. Yukarıda ifade edildiği üzere, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendi rekabet hukuku ihlallerinde fiyat tespiti ile ilgilidir. Bu hükümler doğrultusunda en az iki rakip teşebbüsün aralarında anlaşmak suretiyle alış satış fiyatının, maliyet ve kar gibi unsurları belirlemesi 4054 sayılı Kanun kapsamında fiyat tespiti olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu kavrama Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'te yer verilmiş olup anılan yönetmeliğin 3. maddesinde; "*Fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve uyumlu eylemler*" kartel olarak tanımlanmaktadır. Kartel olarak değerlendirilen anlaşmalar kapsamındaki fiyat tespiti eylemleri, rekabeti sınırlamakta olup bu ihlallerin ortaya çıkardıkları zararı telafi edici nitelikte herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmadığı ve aksine fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasına neden oldukları kabul edilmektedir.
- (51) Konuya ayrıca ispat standardı ve bu bağlamda elde edilen deliller penceresinden bakıldığında ise, rekabet hukuku kapsamında anlaşma/uyumlu eylemi ortaya çıkarmada kullanılan delilleri birincil ve ikincil deliller olmak üzere iki sınıfa ayırmak mümkündür. Anlaşma ve uyumlu eylem arasında ispat standardı bakımından da bir

farklılık bulunmamakta, her ikisinin de ispatında hem birincil hem de ikincil nitelikli deliller kullanılabilir.

- (52) Birincil deliller 4054 sayılı Kanuna aykırılık teşkil eden gizli yapılanmaları/anlaşmaları ortaya koymada kullanılan ve ispat gücü bakımından ilk planda düşünülmesi gereken delillerdir. Bu deliller, irade uyuşmasının varlığını doğrudan ortaya koyan, anlaşma/uyumlu eylemin tarafları, kapsamı, gerçekleştiği zaman aralığı bakımından, somut bir ihlal şablonunu ortaya koymada kullanılacak nitelikteki bilgi ve belgelerden oluşmaktadır.
- (53) Ancak bu hususa ilişkin olarak, yazılı anlaşmaların yoğun olarak gerçekleşmesinin, rekabet otoritelerinin ispat standartları açısından daha talepkâr olmasına yol açtığı; bununla birlikte birincil deliller yoluyla açık bir kartel anlaşmasına ulaşılmasının her zaman mümkün olmayacağına Komisyonun tecrübeleriyle ortaya konulduğu belirtilmektedir¹⁶. Gerçekten de rekabet hukuku otoriteleri, kartel soruşturmalarında anlaşmaları birincil delil ile ispat etmeye özen gösterse de bu durum her zaman mümkün olamamaktadır¹⁷. Zira kartel anlaşmalarının gizliliği, delil elde edilmesi sürecinde yaşanan zorluklar gibi sebeplerle ispat vasıtası olarak ikincil deliller öne çıkmaktadır.
- (54) İkincil nitelikli deliller arasında iletişim delilleri ile iktisadi deliller yer almaktadır. İletişim delilleri, anlaşma taraflarının toplandıklarını veya iletişim kurduklarını gösteren delillerdir. Bu deliller arasında; rakipler arası iletişimin var olduğunu gösteren deliller, rakiplerin gelecekte yapabilecekleri fiyat artışları veya fiyatlama stratejileri hakkında bilgi sahibi olunduğunu gösteren iç yazışma niteliğindeki belgeler yer almaktadır. İktisadi deliller ise bir anlaşmaya ulaşıldığını işaret eden firma davranışları ve aynı zamanda piyasanın bir bütün olarak davranışını, gizli fiyat tespitinin mümkün olduğunu işaret eden piyasa yapısı elemanlarını ve anlaşmanın sürdürülmesinde kullanılacak belirli uygulamaları içermektedir.
- (55) İspat gücü en yüksek ikincil delillerin iletişim delilleri olduğu kabul edilmektedir. Nitekim Kurulun, *Denizli Hazır Beton*¹⁸ ve *Amasya Çimento*¹⁹ kararlarında rekabet ihlali niteliğinde olabilecek eylemlerin değerlendirilmesinde ispat vasıtalarına değinilmiş olup teşebbüslerin iç yazışmaları ikincil nitelikteki iletişim delilleri arasında sayılmıştır. Ayrıca *12 Banka Kararı*'nda²⁰ bir dizi iç yazışmaya yer verilmiş, ilaveten iç yazışmalarda yer alan hususların gerçekleşip gerçekleşmediği pazardaki veriler ile ortaya koyulmuştur.
- (56) Özetle; rekabet hukuku çerçevesinde bir anlaşma/uyumlu eylem, birincil nitelikte ve ikincil nitelikteki delillerin bir arada ele alınması suretiyle, diğer bir ifadeyle bütünsel bir yaklaşımla değerlendirilmekte ve ihlal bu şekilde ortaya konulmaktadır.
- (57) Rakipler arasında gerçekleşen bazı bilgi değişimi faaliyetleri de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde anlaşma ve/veya uyumlu eylem kapsamında değerlendirilebilmektedir. Bilgi değişimleri, arz ve fiyat başta olmak üzere; rekabet ortamını bozabilecek hassas bilgiler içermeleri halinde rekabet hukuku açısından ihlal niteliğine bürünebilmektedir. Rakipler arasında hassas nitelikteki bilgilerin değişimi,

¹⁶ Fernando Castillo de la TORRE (2009), Evidence, Proof and Judicial Review in Cartel Cases, World Competition Law and Economics Review, 32, 4, s. 524.

¹⁷ OECD Policy Roundtable 2006, Prosecuting Cartels without Direct Evidence, s.9.

¹⁸ 09.07.2015 tarihli ve 15-29/433-116 sayılı Kurul kararı.

¹⁹ 09.07.2015 tarihli ve 15-29/434-127 sayılı Kurul kararı.

²⁰ 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı Kurul kararı.

pazarı şeffaflaştırarak, teşebbüslerin bağımsız alması gereken kararlarda koordinasyon doğurucu etkiler yaratarak rekabeti önemli ölçüde azaltabilmekte ve hatta tamamıyla ortadan kaldırılabilmektedir. Bu kapsamda Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da (Yatay Kılavuz) da belirtildiği üzere fiyat, miktar, müşteriler, maliyet, satış verileri, kapasite kullanım oranları, teklif şartnameleri içerikleri, sözleşme maddeleri, stok durumları, Ar-Ge çalışmaları, yatırım planları gibi bilgiler teşebbüs stratejilerini etkileyen rekabete duyarlı bilgiler olarak kabul edilmektedir. Bunlara ek olarak, rakipler arasında bilgi değişimleri, karşılıklı olabileceği gibi tek taraflı da gerçekleşebilmektedir. Tek taraflı bilgi paylaşımının karşılıklı bilgi paylaşımına göre daha az risk arz ettiği söylenebilecekse de paylaşılan bilginin rekabete duyarlı/stratejik bir bilgi olması durumunda rakip teşebbüslere tek taraflı yapılan bu tür paylaşımlar da ihlal olarak ele alınabilmektedir²¹. Zira rakiplerinden, değinilen unsurları taşıyan bir ileti alan teşebbüsün, sözü edilen bilgileri kendi ticari politikalarında dikkate almamasının mümkün olmadığı kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle, rakiplerinin fiyatının artacağını ya da sabit kalacağını bilen bir teşebbüs için geleceğe ilişkin belirsizlik azalmakta, fiyatlama kararları bu bilgiye göre şekillenmekte, bu durum ise teşebbüsün rekabet hukuku anlamında rakiplerinden bağımsız karar vermediği anlamına gelmektedir.

- (58) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hakkında yapılan teorik açıklamalar ve söz konusu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak benimsenen bu temel ilkeler çerçevesinde, dosya kapsamındaki iddialar hakkında elde edilen tüm bilgiler, belgeler ve bulgular bir bütün olarak ele alınarak, uzlaşma başvurusunda bulunan DAUSSAN'a ilişkin bilgi ve belgelere yönelik 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

I.4.2 Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgulara Yönelik Değerlendirme

Bulgu-1'e İlişkin Değerlendirme

- (59) Bulgu-1'de yer verilen ve 27.10.2021 tarihinde özel bir demir-çelik şirketi olan (.....)'in ihalesine²² teklif verilmesini konu alan DAUSSAN iç yazışması içeriğindeki "*Hem havuzda hem tundakta Piromet ile veriyoruz*", "*Eğer P ile birlikte veriyorsak, fiyatlarını sorayım*" ve "*(.....) verirlerse ya da eş verirlerse iyi olur*" gibi ifadeler nedeniyle rakip konumundaki DAUSSAN ve PİROMET'in (.....)'in ihalesinde fiyat belirleme noktasında bir çaba içerisinde olduğuna yönelik şüphe oluşturmuştur. Bu çerçevede anılan ifadelerin söz konusu ihalede PİROMET'in fiyatının DAUSSAN'ın fiyatından yukarıda ya da eş seviyede kalmasını sağlayacak uzlaşmaya yönelik olduğu, bu çerçevede yazışmanın devamında yer alan "*(.....) 400 adet Tundak için biz (.....)€/adet teklif veriyoruz. Siz de aynı verebilirsiniz.*" ifadelerinin PİROMET ve DAUSSAN arasında gerçekleştirildiği ve sonrasında DAUSSAN çalışanı (.....)'a iletildiği²³ düşünülmüştür. Ayrıca yazışmada geçen "*Ama tundak bize geliyor hep*" ve "*Havuzu da komple onlar aldı... Daha havuz ihalesi çıkmadı ama çımınca onu da görüşebiliriz.*" ifadelerinden ise, DAUSSAN ve PİROMET arasında daha önce de ihaleyi kazandıracak fiyat

²¹ Yatay Kılavuz para. 46 ve Örneğin, Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararları.

²² Refrakter alım süreçlerinde ihale ve teklif süreçleri birbiri yerine kullanılabildiğinden ihale ifadesi hem ihale süreçlerini hem teklif süreçlerini ifade eder şekilde ortak ifade olarak kullanılmıştır.

²³ Başka bir kişiye gönderilen ya da o kişiden alınan mesajlarda yer alan "*iletildi*" ibaresinin adli bilişim yazılımı ile alınan yazışmalarda yer almadığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede işbu kararda yazışma içeriği ve mesajların gönderilme saatleri dikkate alınarak her bir ilgili yazışma özelinde buna ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

seviyelerinin birlikte belirlenmesi suretiyle ihalelerinin paylaşılmış olabileceği ve ilerleyen zamanlardaki havuz ihalesine ilişkin de görüşme yapılabileceği şüphesi oluşmuştur. Bu çerçevede oluşan şüphelere yönelik yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmektedir.

- (60) Bulgu-1’de iki farklı ürüne ilişkin ihaleden bahsedilmekte olup bunlardan bir tanesi harç grubu refrakter ürünü olan tundak, diğeri ise tandış çarpma havuzu ürünüdür. Söz konusu bulguda geçen hususların daha detaylı araştırılması amacıyla bulguda ismi geçen (.....) tarafından bilgi isteme talebine cevaben gönderilen 2021-2023 ilk 6 aylık dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif süreçleri ve sonuçları incelenmiştir.
- (61) İlk olarak belgede geçen tundak ihalesi incelendiğinde, bulgu tarihinden bir gün önce 26.10.2021 tarihi saat 15.22’de, söz konusu teşebbüs tarafından DAUSSAN, PİROMET ve ASMAŞ’tan teklif almak üzere (.....) isimli teklif toplama sayfasında “400 adet tundak”²⁴ ihalesinin oluşturulduğu tespit edilmiştir. İlgili ihaleye ASMAŞ tarafından teklif iletilmediği, DAUSSAN tarafından tundak ürünü için (.....) Euro/adet²⁵, PİROMET tarafından ise (.....) Euro/adet teklif iletilmediği görülmüştür. Akabinde 03.11.2021’de (.....) tarafından ihale teklifleri için revize fiyat teklifleri talep edilse de DAUSSAN tarafından revize fiyat talebi sonrasında yine aynı teklif sunulmuş ancak PİROMET tarafından revize fiyat teklifi sunulmamıştır. Bu doğrultuda söz konusu ihale anılan iki teşebbüs arasında iki yüzer adet olmak üzere eşit miktarda paylaştırılmıştır.
- (62) Bulguda ilk ismi geçen tundak ürünü tedarikine ilişkin ihale tarihi (26.10.2021-03.11.2021) ile bulgu tarihinin (27.10.2023) örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca ilgili ihalenin başlaması sonrasında ilk teklif 27.10.2021 saat 06.11’de DAUSSAN tarafından ((.....) Euro/adet) verilmiş sonrasında (.....) tarafından (.....)’a aynı gün saat 08.58’de “(.....) *tunfak ihalesine çıktı*” ve “(.....) *e çıkacağım uygun görürseniz*” mesajları iletilmiş, saat 10.28’de ise (.....) tarafından “*Eğer P ile birlikte veriyorsak, fiyatlarını sorayım*” mesajı(.....)’a iletilmiş, bu mesaja cevaben (.....) tarafından saat 10.37’de “(.....) *verirlerse ya da eş verirlerse iyi olur*” yanıtı verilmiştir. Bu mesajlar sonrasında aynı gün saat 13.29’da PİROMET tarafından ilgili ihaleye bulguda yer aldığı üzere (.....) Euro/adet fiyat teklifi verilmiştir. PİROMET’in teklif vermesi akabinde yine aynı gün (.....) tarafından (.....)’a “(.....) *400 adet Tundak için biz (.....) €/adet teklif veriyoruz. Siz de aynı verebilirsiniz*” ve “*Tamam dediler*” mesajları gönderilmiştir.
- (63) Özetle Bulgu-1’de sadece iki teşebbüsün katıldığı tundak ihalesinde karşılıklı uzlaşmayı gösterir nitelikte ifadeler yer aldığı gibi ifadelerin somut olay ile de birebir örtüştüğü görülmekte olup bu çerçevede anılan tespitlerin DAUSSAN ile PİROMET arasında ihalede verilecek fiyatın belirlenmesine yönelik bir uzlaşmaya işaret ettiği değerlendirilmektedir.
- (64) DAUSSAN ve PİROMET tarafından sunulan farklı fiyatlara rağmen alıcı teşebbüs tarafından alımın paylaşılması hususunda ise; refrakter ürünleri pazarında ürünler arasında bir homojenlik bulunmamakta, farklı teşebbüslerin refrakter ürünleri, ürünlerin sıcaklığa dayanıklılığı, ağırlığı, kullanım yerine uygunluğu, alıcı teşebbüsün üretim ihtiyaçlarına yanıt verebilmesi (cam, çelik ve çimento üreticileri bakımından farklı özelliklerde ürünlere ihtiyaç söz konusu olabileceği gibi her bir grup içerisindeki

²⁴ Harç grubu refrakter ürünü olup söz konusu ürüne ilişkin ihale ve ihale süresi olarak 26.10.2021-03.11.2021 dönemi (.....) tarafından (.....) isimli ihale teklif toplama hizmeti sağlayan web sayfasında belirlenmiştir.

²⁵ Bulgu tarihinden bir önceki (.....) ihalesi olan 2021 Ağustos ayında yapılan ihale fiyatları incelendiğinde, PİROMET ve DAUSSAN’dan (.....) Euro/adetten ürün tedarik edildiği, buradan hareket ile bulguda yer alan bu bilginin de somut gerçeklik ile örtüştüğü görülmektedir.

teşebbüsler arasında da farklılık söz konusu olabilmektedir) açısından farklılık arz edebilmektedir. Bu hususa ilişkin olarak (.....) tarafından, teknik ekibin görüşü, fiyat, teslim süresi, ürün kalitesi/performansı, vb. sebepler ile fiyatların birbirine yakın olması, tedarikçi portföyünün canlı tutulmak istenmesi, tedarikçi teşebbüste bir sorun olması durumuna karşılık riskin azaltılmak istenmesi gibi nedenler ile ürün alımlarının teşebbüsler arasında paylaştırıldığı ifade edilmektedir. Bu bilgilerden hareketle bir teşebbüsün, başlatılan bir ihaleye ürün tedarik edebilmesi için en düşük fiyatı vermek zorunda olması gerekmekte, ürünün kalitesine göre verilen teklif düşük fiyatlar arasında olduğu sürece ihale miktarı en düşük teklifi vermemiş diğer tedarikçilere de paylaştırılabilir.

- (65) Bulgu-1’de geçen bir diğer ihale ise, (.....)’den gelen cevabi yazılardan anlaşıldığı üzere “Havuz” olarak ifade edilen tandiş çarpma havuzu ihalesidir. (.....) tarafından Kuruma iletilen ihale bilgilerinden, söz konusu ihalenin, 60 adetlik tandiş çarpma havuzu alım ihalesi olduğu, 16.09.2021-21.09.2021 tarihlerinde düzenlendiği, buradan hareketle ilgili ihalenin bulgu tarihinden yaklaşık bir ay öncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu ihalenin başlaması akabinde 16.09.2021’de (.....) tarafından (.....) Euro/adet, DAUSSAN tarafından (.....) Euro/adet; 17.09.2021’de ASMAŞ tarafından (.....) Euro/adet; 20.09.2021 tarihinde PİROMET tarafından (.....) Euro/adet teklif iletilmiş ve ihale 21.09.2021 saat 12.00’de sonlandırılmıştır. (.....) tarafından sunulan bilgilere göre, ihalenin sonuçlanması ile birlikte en düşük fiyat teklifi sunan PİROMET’e ilgili ihalenin tamamı verilmiştir. Bulguda geçen “Havuzu da komple onlar aldı” ifadeleri ile işaret edilen teşebbüsün PİROMET olduğu anlaşılmaktadır. Ancak yazışmanın devamında geçen “(.....) biz verdik”, “(.....) tahminim onların havuz fiyatı da” ifadelerinin ise PİROMET’e ilişkin yukarıda yer verilen bilgiler ile birebir örtüşmediği görülmektedir.
- (66) Bulgu-1’de geçen “Daha havuz ihalesi çıkmadı ama çımınca onu da görüşebiliriz” ifadeleri ve yapılacak bir havuz ihalesi için PİROMET ile görüşülebileceği şüphesi nedeniyle bulgu tarihine yakın ancak bulgudan daha sonra gerçekleşen 05.11.2021 tarihli ve yaklaşık bir saatlik süreli bir diğer havuz ihalesine yönelik teklifler de incelenmiştir. Bahse konu ihaleye, ASMAŞ ve PİROMET tarafından (.....) Euro/adet fiyat teklifi verildiği, DAUSSAN tarafından iki teklif iletildiği, ilk teklifin (.....) Euro/adet olduğu ve nihai teklifte diğer teşebbüsler ile fiyatını eşitlediği, neticede (.....) tarafından her üç teşebbüse otuzar adet olmak üzere (.....) Euro/adetten sipariş verildiği anlaşılmaktadır. Her ne kadar incelenen ihalede rakip teşebbüslerin vermiş oldukları teklifler aynı fiyat düzeyinde eşitlenmiş olsa da söz konusu teşebbüsler arasında bir iletişim olduğunu gösteren başkaca bir bulguya ulaşılamadığından, mevcut bulgular ile ilgili ihaleye ilişkin rakipler arası bir anlaşma ya da uzlaşının varlığı ortaya koyulamamaktadır.
- (67) Özetle Bulgu-1’de yer alan tündak ihalesi bakımından, yazışma içeriğinden rakip teşebbüsler olan DAUSSAN ve PİROMET’in verilecek fiyat teklifine ilişkin iletişime geçip bu hususa yönelik uzlaşma kurdukları anlaşılmaktadır. Dosya kapsamında yapılan incelemeler doğrultusunda da sadece anılan teşebbüsler tarafından fiyat teklifi verildiği ihalede, teşebbüslerce verilen fiyat tekliflerine ilişkin zamanlama ve tutarların yazışmada iletilen bilgiler ile birebir örtüştüğü görülmüştür.
- (68) Sonuç olarak bulgu özelinde yapılan incelemeler neticesinde DAUSSAN ve PİROMET tarafından ihalede verilecek fiyatlara ilişkin uzlaşma içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-2'ye İlişkin Değerlendirme

- (69) 15.02.2022 tarihli bir DAUSSAN iç yazışması olan Bulgu-2, içeriğinde yer alan “(.....)teki fiyat artışı isteğimiz, rakibin uymaması sonucunda gerçekleşmemiştir”, “...Piromet ,ikna edilerek fiyatı yukarı çekilmiştir” gibi ifadeler nedeniyle rakip şirketlerin (.....)'ın refrakter alım ihalelerinde uzlaşma içerisinde olduğuna yönelik şüphe oluşturmuştur. Anılan ifadelerden adı geçen şirketin yapacağı alımlara yönelik verilecek olan fiyatlara ilişkin DAUSSAN tarafından rakip şirketin fiyatını artırmasının istendiği ancak rakip şirketin bu talebe uymadığı, yazışmanın devamında geçen “...Piromet ,ikna edilerek fiyatı yukarı çekilmiştir” ifadesinden ise söz konusu rakip şirketin PİROMET olabileceği ve (.....) başka bir siparişinde PİROMET'in ikna edilerek fiyatın artırılması noktasında DAUSSAN ve PİROMET arasında bir uzlaşma varıldığı kanaati oluşmuştur.
- (70) Bu çerçevede, tandış plakası ürününü konu alan Bulgu-2'de geçen ifadelerin daha detaylı araştırılması amacıyla, (.....) düzenlediği 2021-2023 (ilk 6 ay) dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif süreçleri ve ihale sonuçları incelenmiştir. Bu kapsamda (.....) tarafından 2021 yılı başından bulgu tarihine (15.02.2022) kadar gerçekleştirilen tandış plakası ihalelerinin sonuçlarına ve teklif süreçlerine ilişkin tablolara aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 1: (.....) Tarafından Şubat 2021'de Yapılan Tandış Plakası Manyezit 1. Kalite Ürününe İlişkin İhale Teklif Fiyatları ve İhale Sonuçları (Euro/Set)

Teşebbüs	16.02.2021	17.02.2021	19.02.2021	22.02.2021	İhale Sonucu (60 Adet ²⁶)
ASMAŞ	(.....)	(.....)Euro	(.....)Euro	(.....)Euro	-
DAUSSAN	(.....)Euro	(.....)	(.....)Euro	(.....)Euro	40
PİROMET	(.....)	(.....)Euro	(.....)	(.....)	30

Kaynak:(.....) Cevabi Yazısı

Tablo 2: (.....) Tarafından Haziran 2021'de Yapılan Tandış Plakası Manyezit 1. Kalite Ürününe İlişkin İhale Teklif Fiyatları ve İhale Sonuçları (Euro/Set)

Teşebbüs	3.06.2021	7.06.2021	İhale Sonucu (80 Adet)
ASMAŞ	(.....)	(.....)Euro	-
DAUSSAN	(.....)Euro	(.....)Euro	40
PİROMET	(.....)Euro	(.....)	40

Kaynak:(.....) Cevabi Yazısı

Tablo 3: (.....) Tarafından Ekim 2021'de Yapılan Tandış Plakası Manyezit 1. Kalite Ürününe İlişkin İhale Teklif Fiyatları ve İhale Sonuçları (Euro/Set)

Teşebbüs	18.10.2021	19.10.2021	22.10.2021	İhale Sonucu (100 Adet)
ASMAŞ	(.....)Euro	(.....)	(.....)	-
DAUSSAN ²⁷	(.....)Euro	(.....)	(.....)Euro	60
PİROMET	(.....)Euro	(.....)Euro	(.....)Euro	40

Kaynak:(.....) Cevabi Yazısı

²⁶ Söz konusu ihaleye alıcı teşebbüs tarafından 60 adet olarak çıkmış olmakla birlikte ihale sonucunda alıma çıkılan adetten daha fazla tedarik edilmiştir.

²⁷ Cevabi yazıda yer alan bilgilerden DAUSSAN'dan 50 set için fiyat teklifi istendiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4: (.....) Tarafından Şubat 2022’de Yapılan Tandış Plakası Manyezit 1. Kalite Ürününe İlişkin İhale Teklif Fiyatları ve İhale Sonuçları (Euro/Set)

Teşebbüs	31.01.2022	4.02.2022	7.02.2022	14.02.2022	İhale Sonucu (100 Adet ²⁸)
ASMAŞ ²⁹	(.....)	(.....)Euro	(.....)Euro	(.....)Euro	10
DAUSSAN ³⁰	(.....)	(.....)Euro	(.....)Euro	(.....)	60
PİROMET ³¹	(.....)Euro	(.....)	(.....)	(.....)	40
Kaynak: (.....) Cevabi Yazısı					

- (71) Bulgu-2’de ismi geçen ve alıcı teşebbüs konumunda olan (.....) tarafından iletilen cevabi yazılar kapsamında yukarıda yer verilen Tablo 4’te açıklanan tandış plakası ihalesi, söz konusu bulgu ile en yakın tarihli ihale olup bulgudan bir gün öncesinde ihaleye ait fiyat teklifleri son halini almıştır. Tablo 1, 2 ve 3’te yer verilen ihaleler ise yine bulguda ismi geçen ürüne ilişkin olup bulguda 2021 yılı fiyatları ve ihalelerinin lafzı geçmesi nedeniyle söz konusu ihalelerin fiyat tekliflerine ve sonuçlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- (72) (.....)’dan gelen cevabi yazı kapsamında tablolarda yer verilen bilgiler incelendiğinde;
- Şubat 2021 tarihli ihaleye yönelik hazırlanan Tablo-1’e göre (.....) tarafından 60 setlik tandış plakası ihalesi başlatılmış olup ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET tarafından fiyat teklifleri iletilmiştir. ASMAŞ tarafından 17.02.2021, 19.02.2021 ve 22.02.2021 tarihlerinde sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) Euro/set olmak üzere ilk teklif sonrası her bir tarihte fiyat teklifleri aşağı yönde revize edilmiştir. DAUSSAN tarafından 16.02.2021, 19.02.2021 ve 22.02.2021 tarihlerinde sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) Euro/set olmak üzere benzer şekilde her bir tarihte fiyat teklifleri aşağı yönde revize edilmiştir. PİROMET tarafından ise sadece 17.02.2021 tarihinde (.....) Euro/set olmak üzere tek bir fiyat teklifi sunulmuş olmakla birlikte PİROMET çalışanları ile (.....) çalışanları arasında geçen 19.02.2021 tarihli yazışmada; teklif verilmesinden sonra alıcı tarafından ürün niteliğinde değişiklik talebine gidildiği ancak teklif sonrası olduğu için fiyatta artışa gidilmeyeceği ve bir sonraki alımda fiyatların yeni ağırlığa göre artırılacağı belirtilmektedir. Teklif sunan teşebbüslerin son fiyatları dikkate alındığında en düşük fiyattan en yüksek fiyata olacak şekilde teşebbüs sıralaması PİROMET, ASMAŞ ve DAUSSAN’dır. Sonuçlar itibarıyla ihaleye her ne kadar 60 set için çıkmış olsa da ürünün sipariş kısmında 10 adet daha fazla alım gerçekleşmiş ve teklifi en düşük olan PİROMET’ten 30 set ((.....) Euro fiyattan), teklifi en yüksek olan DAUSSAN’dan ((.....) Euro fiyattan) ise 40 set sipariş verilmiştir.
 - Haziran 2021 tarihli ihaleye yönelik hazırlanan Tablo-2’de aynı ürün için yapılan ihaleye de ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET tarafından fiyat teklifi iletilmiştir. ASMAŞ tarafından 07.06.2021 tarihinde (.....) Euro/set olmak üzere tek teklif verildiği, DAUSSAN tarafından 03.06.2021 ve 07.06.2021’de (.....) Euro/set olmak üzere aynı fiyatın teklif edildiği ve PİROMET tarafından ise 03.06.2021’de (.....) Euro/set teklif verildiği görülmektedir. Teklifler sonucunda ise bir önceki ihalede olduğu gibi, ilgili ihale, en düşük ve en yüksek fiyat teklifi sunan

²⁸ Söz konusu ihaleye alıcı teşebbüs tarafından 100 adet olarak çıkmış olmakla birlikte ihale sonucunda alıma çıkılan adetten daha fazla tedarik edilmiştir.

²⁹ ASMAŞ’tan 60 set için fiyat teklifi istenmiş olmakla birlikte taraflar arasında yapılan pazarlık sonrasında 10 set için (.....) Euro fiyat verilmesi durumunda sipariş verileceği aktarılmıştır.

³⁰ DAUSSAN’dan 60 set için fiyat teklifi talep edilmiştir.

³¹ Taraflar arası gerçekleşen yazışmalarda 40 set için fiyat teklifi talep edilmiştir.

PİROMET ve DAUSSAN arasında eşit şekilde paylaştırılmıştır. Haziran tarihli ihale açısından 19.02.2021 tarihinde PİROMET tarafından her ne kadar ürünün ağırlığının artmasına binaen fiyatın bir sonraki teklifte artırılacağı belirtilse de söz konusu ihalede fiyat artışına gidilmediği görülmektedir.

- Tablo-3'te Ekim 2021 tarihinde yapılan tandiş plakası ihalesine de 3 teşebbüs tarafından teklif sunulduğu, ASMAŞ tarafından 18.10.2021'de (.....) Euro/adet fiyat, DAUSSAN tarafından 18.10.2021'de (.....) Euro/adet ve 22.10.2021'de (.....) Euro/adet ve PİROMET tarafından 18.10.2021'de (.....) Euro/adet, 19.10.2021 ve 22.10.2021'de %(.....) indirim ile (.....) Euro/adet fiyat teklifi verildiği görülmektedir. Fiyat tekliflerinin toplanması sonrasında en düşük fiyata sahip PİROMET'ten 40 set ve PİROMET'ten sonra ikinci düşük fiyata sahip olan DAUSSAN'dan 60 set sipariş verilmiştir. Bu noktada şubat ayında bir sonraki alımda artış yapılacağı şekilde (.....)'a bilgi veren ve fakat bir sonraki alım olan Haziran ayındaki alımda fiyat artışına gitmeyen PİROMET tarafından ürün ağırlığı %(.....) artış göstermesine rağmen %(.....) fiyat artışı (revize teklif fiyatı üzerinden) gerçekleştirildiği görülmektedir.³²
- Bulgu-2'nin tarihinden bir gün önce sonlanan tandiş plakası ihalesine ilişkin bilgiler yer alan Tablo-4'te ise ASMAŞ ve DAUSSAN tarafından sunulan nihai tekliflerin eşit olduğu ((.....) Euro), buna karşın PİROMET'in teklif fiyatının bu iki teşebbüsün teklif fiyatından %(.....) daha düşük olduğu ((.....) Euro), ihale sonucunda ise 100 set alım planlanmasına karşın 10 set daha fazla alıma gidildiği ve ihalenin en düşük fiyat teklifi sunan PİROMET'ten 40 set, DAUSSAN'dan 60 set ve DAUSSAN ile eşit teklif sunan ASMAŞ'tan 10 set alım ile sonuçlandığı görülmektedir.

(73) Sonuç olarak ihale bulguları Bulgu-2'de yer alan ifadeler ile karşılaştırıldığında PİROMET'in bulguda da geçtiği üzere 2021 yılının büyük bir kısmında (.....)'ın çıktığı tandiş plakası ihalelerinde (.....) Euro'luk fiyatını koruduğu, buna karşın Ekim 2021'den itibaren fiyatının yaklaşık %(.....) artışla (.....) Euro seviyesine ulaşarak ASMAŞ ve DAUSSAN'ın fiyatlarına yaklaştığı, bu bağlamda söz konusu durumun belgede geçen "*Piromet'in 2021 fiyatı (.....)€/set idi*", "*Piromet ,ikna edilerek fiyatı yukarı çekilmiştir*" ifadeleriyle uyumlu olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Şubat 2022 tarihli ihaleye yönelik taraflar arasında fiyat konusunda tam bir uzlaşmaya ulaşılamadığı ise bulguda geçen "*(.....)'teki fiyat artışı isteğimiz, rakibin uymaması sonucunda gerçekleşmemiştir*" "*60 set'lik alımın tamamını alabilmek için, Kasım 2021 ayında artırdığımız fiyat olan (.....)€/set'e inilmiş ve sipariş alınmıştır*" ifadelerinden anlaşılabilir olup anılan ihalede PİROMET'in fiyatını (.....)Euro'luk DAUSSAN'ın fiyatından %(.....)'lik bir farkla (.....) Euro olarak belirlediği bu nedenle de DAUSSAN'ın ilk fiyat teklifi olan (.....) Euro'dan (.....) düşürmek zorunda kaldığı, bu durumun da belgede geçen ifadelerle örtüştüğü gözlenmektedir.

(74) Bu çerçevede somut olay ile bulguda yer alan ifadeler karşılaştırıldığında bulguda yer alan ifadeler ile somut olay arasında büyük oranda bir örtüşme bulunduğu görülmektedir. Bu hususun mevcut dosyada yer alan diğer bulgular ile birlikte ele alındığında teşebbüsler arasında ihalelerde uzlaşma sağlamaya yönelik süregelen iletişime işaret eden ve resmin bütünü oluşturan parçalar olduğu ve bu çerçevede somut olayla büyük oranda örtüşen ikincil delil niteliğindeki bu bulgunun da DAUSSAN

³² 18.10.2021 tarihinde PİROMET çalışanı tarafından (.....) çalışanına gönderilen mailde ürünün ağırlığının yaklaşık (.....) kg'den revize tasarım ile birlikte (.....) kg seviyelerine yükseldiği ifade edilmiştir.

ile PİROMET arasındaki ihalelerdeki rekabeti sınırlamaya yönelik uzlaşının parçası olduğu değerlendirilmektedir.

- (75) Diğer yandan, taraflar arasında bir anlaşmanın dosyaya konu refrakter ürünleri pazarı bakımından ortaya konulması için ortak bir fiyat tespitine ihtiyaç bulunmamaktadır. Önceden de vurgulandığı üzere refrakter ürünleri pazarında ürünlerin farklı nitelik arz etmesi ve alıcılar tarafından farklı tedarik unsurlarının dikkate alınması nedeniyle farklı fiyatlarda olan birden fazla tedarikçiden ürün satın alınması söz konusu olabilmektedir. Bu çerçevede DAUSSAN ile PİROMET arasında ihalelerde rekabeti sınırlamaya yönelik süregelen bir iletişime işaret eden ve fakat ortak bir fiyat noktasında neticelenmeyen yukarıdaki tespitler de uzlaşının varlığı gerçeğini değiştirmemektedir.
- (76) Sonuç olarak yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler ışığında, DAUSSAN ve PİROMET tarafından ihalelerde verilecek fiyatlara ilişkin uzlaşma içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-3'e İlişkin Değerlendirme

- (77) 11.03.2022 tarihli bir DAUSSAN iç yazışması olan Bulgu-3, içeriğinde yer alan "9.5 kg geliypr istedikleri tundak. Ona göre fiyat verdim. Pirometle paylaşabiliriz. Arttıracaklarsa bahane edebilirler." ifadeleri nedeniyle rekabetin kısıtlandığına yönelik şüphe oluşturmuştur. Söz konusu ifadede DAUSSAN tarafından istenen ürünün ağırlığına göre fiyat teklifi verildiği, neden yüksek fiyat teklifi verildiğinin PİROMET ile paylaşılabilirliğinin ve PİROMET'in de edindiği bu bilgi çerçevesinde fiyat artışı yapabileceğinin belirtildiği görülmektedir. Söz konusu ifadeler, rekabete duyarlı bir veri olan fiyat konusunda iki teşebbüs arasında bilgi değişiminde bulunulduğu şüphesi ile ayrıntılı incelenmiştir.
- (78) Bu kapsamda yazışmada bahsi geçen (.....) tarafından 2021-2023 ilk 6 ayını kapsayan dönemde düzenlenen ve ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET'in katıldığı refrakter ürünleri alım ihalelerine ilişkin tüm teklif aşamaları ve ihale sonuçları incelenmiştir. Bu çerçevede, (.....)'ın 2022 yılı tundak ihaleleri ve varsa revize fiyat teklifleri ile ihale sonuçlarına ilişkin bilgilerin yer aldığı tablo aşağıdadır:

Tablo 5: (.....) Tarafından 07-10 Mart 2022 Aralığında Yapılan Tundak Ürününe İlişkin İhale Fiyat Teklifleri ve İhale Sonuçları (Adet)

Teşebbüs	7-10 Mart 2022 (100 Adet)	Revize Fiyat	Alım Miktarı (Adet)
DAUSSAN	(.....) Dolar	(.....)	-
PİROMET	(.....) Euro	(.....)	(.....)

Kaynak: (.....) Cevabi Yazısı

- (79) Bulgu tarihi 11.03.2022 olmakla birlikte ürünün ilk alımının gerçekleştiği ihale 07.03.2022-10.03.2022 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Bu ihalede DAUSSAN tarafından 100 adet tundak ürünü için (.....) Dolar/adet fiyat teklifi, PİROMET tarafından ise (.....) Euro/adet fiyat teklifi verilmiştir. Taraflar indirim talebine karşın bir indirim uygulamazken ürünlerin tamamı daha yüksek fiyat teklifine sahip olan PİROMET'ten tedarik edilmiştir (.....) tarafından bu ihaleye ilişkin iletilen bilgilerde; ürünün acil gerekli olması nedeniyle teslim süresi daha kısa olan PİROMET'in tercih edildiği ancak ürün alımının ilk kez yapılacak olması nedeniyle DAUSSAN'dan da ürün kalitesini görmek için 5 adet bedelsiz numune istendiği belirtilmektedir.
- (80) Yapılan yazışmada geçen "Ona göre fiyat verdim" ifadeleri ve bulgu tarihi itibarıyla, yazışmanın yukarıda detaylarına yer verilen Mart 2022 ihalesine yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, söz konusu yazışmanın ihale süreci sonlandıktan diğer

bir deyişle tüm fiyat teklifleri iletildikten ve ihaleyi kazanan taraf belli olduktan sonra yapıldığı görülmektedir. Nihai olarak, söz konusu ihaleye ilişkin fiyatlandırma sürecinin bittiği, yazışmanın hâlihazırda sonlanmış bir ihaleyi konu edindiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte (.....)'a ihale sonlandıktan sonra fiyat artışına gidilip gidilemeyeceği sorulmuştur. Buna istinaden sipariş verildikten sonra fiyat artırımını yapılmadığı ancak sipariş verildiğinde teklif geçerlilik süresi dolmuşsa tedarikçinin bu siparişi kabul etmeme hakkının bulunduğu, bu durumda revize fiyat iletilbileceği ile fiyat değişikliği durumunda ihalenin tekrar revize edileceği aksi takdirde sipariş iptal edilerek ihalede ikinci iyi fiyat veren tedarikçiyle anlaşıldığı ifade edilmektedir. Ancak edinilen bilgiler kapsamında söz konusu ihale bakımından ihale sonlandıktan sonra fiyat artışına gidilmesi gibi bir hususun ortaya çıkmadığı ve ürünlerin ilk ihale fiyatından PİROMET'ten tedarik edildiği anlaşılmaktadır.

- (81) Bu çerçevede Bulgu-3'ün fiyatlandırma süreci sona ermiş bir ihaleyi konu alması, bulguda geçen ifadelerle paralel bir hususun somut olarak ortaya koyulamaması ve söz konusu teşebbüsler arasında bir iletişim olduğunu gösteren başkaca bir bulguya ulaşılamaması nedenleriyle teşebbüsler arasında bir anlaşma olduğuna dayanak teşkil etmekte yetersiz olduğu; bu bulgu özelinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında herhangi bir ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir.

Bulgu-4-5'e İlişkin Değerlendirme

- (82) Dosya kapsamında yapılan incelemeler doğrultusunda, Bulgu-4 ve Bulgu-5'in aynı ihaleyi konu aldığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede söz konusu bulgular birlikte ele alınmıştır.
- (83) Bulgu-4'teki 01.04.2022 tarihli DAUSSAN iç yazışmasında "tundak" ve "havuz" olarak belirtilen refrakter ürünlerine ilişkin (.....) tarafından ihaleye çıkıldığı belirtilmekte ve ihale fiyat teklifleri ve bitiş tarihi ile "Önceden Pirometle sözleşip 1/3 oranında aldık hep" ifadeleri yer almaktadır. Bu ifadeler (.....) ihalelerinin DAUSSAN ve PİROMET arasında paylaşıldığını düşündürmektedir. Bulgu-4'ten dört gün sonra gerçekleşen 05.04.2022 tarihli DAUSSAN iç yazışması olan ve "harç" ve "plaka" ürünlerini konu alan Bulgu-5'te ise "(.....)usd ve (.....) usd verdik aynı olmasın diye dolara çevirdik" ifadesinin (.....)'in ihalelerine ilişkin DAUSSAN ve PİROMET arasında sağlanan danışıklılığı gizlemek adına yapıldığı değerlendirilmektedir.
- (84) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler akabinde anılan hususların açıklığa kavuşturulması adına (.....)'in 2021-2023 ilk 6 aylık dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif süreçleri ve sonuçları incelenmiştir. Bu kapsamda bulgu tarihinde (.....) tarafından 600 adet tundak ihalesine ve 40 adet tandış çarpma plakası³³ ihalesine çıkıldığı görülmektedir. Teşebbüslerin vermiş oldukları tekliflerin karşılaştırılabilmesi amacıyla, ilk olarak, (.....) tarafından 01.04.2022-07.04.2022 döneminde düzenlenen tundak ürünü ihalesi ve sonuçlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 6: (.....) Tarafından Nisan 2022'de Düzenlenen Tundak İhalesi Fiyat Teklifleri ve İhale Sonuçları

İhale Tarihi/Türü	Teklif Veren Teşebbüsler	Teklif Gönderdikleri Tarih	Teklif Fiyatları (Adet)	İhale Sonucu	Miktar (Adet)
01.04.2022-07.04.2022 Tundak (600 Adet)	DAUSSAN	04.04.2022	(.....) Euro	DAUSSAN	200
	PİROMET	05.04.2022	(.....) Dolar	PİROMET	200
	ASMAŞ	07.04.2022	(.....) Euro	ASMAŞ	200
	(.....) ³⁴	05.04.2022	(.....) Euro		

³³ Söz konusu ürün tandış çarpma havuzu üzerine döşenen bir ürün olup farklı bir ürünü oluşturmaktadır.

³⁴ Teşebbüsün ünvanı (.....)'dir.

	(.....) ³⁵		(.....)	
	(.....)		(.....)	
Kaynak: (.....) Cevabi Yazıları				

- (85) Tundak ihalesi incelendiğinde tekliflerin 01.04.2022 tarihinde alınmaya başlandığı, bu doğrultuda Tablo 6'da görüldüğü üzere 04.04.2022'de DAUSSAN tarafından (.....) Euro/adet, 05.04.2022'de PİROMET (.....) Dolar/adet, (.....) tarafından 05.04.2022'de (.....) Euro/adet teklifler verildiği, (.....)'in teklif toplama bitiş tarihini 07.04.2022'ye uzatması üzerine 07.04.2022'de ASMAŞ tarafından (.....) Euro/adet olacak şekilde fiyat teklifi verildiği ve ürün alımının ihale ilk fiyat teklifleri üzerinden DAUSSAN, PİROMET ve ASMAŞ arasında 200'er adet olacak şekilde paylaştırıldığı görülmektedir. Bu bilgiler incelendiğinde (.....) tarafından düzenlenen tundak ihalesinde verilen fiyat tekliflerinin PİROMET haricinde Euro üzerinden verildiği, yalnızca PİROMET'in dolar üzerinden fiyat teklifinde bulunduğu ve bu fiyatın Bulgu-5'te geçtiği gibi (.....) Dolar/adet olduğu görülmektedir.
- (86) Bulgu-5'te yer alan ifadeler hareketle, "plaka" olarak bahsedilen ürünün tandış çarpma plakası olduğu tespit edilmiş olup buna ilişkin (.....) tarafından düzenlenen alım ihalesi fiyat teklifleri ve sonuçlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 7: (.....) Tarafından Nisan 2022'de Düzenlenen Tandış Çarpma Plakası Alım İhalesi Teklif Fiyatları ve İhale Sonuçları

İhale Tarihi/Türü	Teklif Veren Teşebbüsler	Teklif Gönderdikleri Tarih	Teklif Fiyatları (Adet)	İhale Sonucu	Miktar
01.04.2022-07.04.2022 Tandış Çarpma Plakası (40 Adet)	DAUSSAN	04.04.2022	(.....)Euro	(.....)	40
	PİROMET	05.04.2022	(.....)Dolar		
	ASMAŞ	07.04.2022	(.....)		
	(.....)	05.04.2022	(.....)Euro		
	(.....)	01.04.2022	(.....)Euro		
(.....)	06.04.2022	(.....)Euro	(.....)		
Kaynak: (.....) Cevabi Yazı					

- (87) Tablo 7'de görüldüğü üzere tandış çarpma plakası ihalesi 31.03.2022 tarihinde başlatılmış olmakla birlikte fiyat teklifleri 01.04.2022-05.04.2022 tarihleri arasında alınmış ve teklif alma süreci uzatılarak 07.04.2022 son teklif verme tarihi olarak belirlenmiştir. İlgili ihalede 01.04.2022'de (.....) Euro/adet, 04.04.2022'de DAUSSAN (.....) Euro/adet, 05.04.2022'de PİROMET (.....) Dolar/adet, 05.04.2022'de (.....) Euro/adet, 06.04.2022'de (.....) Euro/adet fiyat teklifi vermiş ve alımların tamamı (.....)'dan yapılmıştır. Burada da görüldüğü üzere PİROMET dışında fiyat teklifi veren teşebbüslerin tamamı Euro üzerinden tekliflerini iletmiştir. Ayrıca PİROMET'in fiyat teklifinin bulguda geçtiği gibi (.....) Dolar/adet şeklinde olduğu görülmektedir.
- (88) Bu bilgiler ışığında Bulgu-5'te geçen "(.....)usd ve (.....) usd verdik aynı olmasın diye dolara çevirdik" ifadesinin (.....) tarafından düzenlenen tundak ve tandış çarpma plaka ihalesine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla Bulgu-5'te yer verilen fiyatların PİROMET tarafından verildiği, ilgili ihalenin kapalı teklif usulü ile yapılması dolayısıyla teklif bitiş tarihinden önce katılımcılar tarafından teklif edilen fiyatlara ilişkin bilgilerin bilinmesinin mümkün olmadığı ancak PİROMET'in teklif bilgisinin ihalenin halen devam ettiği sırada DAUSSAN çalışanları tarafından bilindiği göz önüne bulundurulduğunda iletilen mesajların PİROMET tarafından DAUSSAN Satın Alma

³⁵ Teşebbüsün ünvanı (.....)'dir.

Bölüm Başkanı (.....)'a gönderildiği değerlendirilmektedir. Ayrıca bu husus bakımından Bulgu-5'te yer alan ve toplamda 19 kelimedenden oluşan ilk iki mesajın aynı dakika ve saniyede iletilmesi ve yaklaşık bir dakika sonra DAUSSAN çalışanı (.....) tarafından "piromet" şeklinde mesaj gönderilmesi bulguda yer alan ifadelerin PİROMET tarafından gönderildiğini desteklemektedir.

- (89) Bunların yanı sıra DAUSSAN çalışanları arasında gerçekleşen yazışmalarda PİROMET ile anlaşarak ihalelerin paylaşıldığına işaret eden ifadelerden hareketle taraflar arasında bir paylaşım olup olmadığının ortaya konulması amacıyla 2021 ve 2022 yıllarındaki tundak ve havuz ihalelerine ilişkin bilgilere değinilmesinde fayda bulunmaktadır. Bu nedenle aşağıdaki tabloda 2021 ve 2022 yıllarındaki tandiş havuz ve tundak ihalelerine ilişkin bilgilere yer verilmektedir:

Tablo 8: (.....) Tarafından 2021-2022 Döneminde Düzenlenmiş Tundak ve Havuz İhalelerinin Fiyat Teklifleri ve Sonuçları

İhale Tarihi/Türü	İhaleye Katılan Teşebbüsler	İlk/Revize Teklif Fiyatları (Adet)	İhale Sonucu	Miktar (Adet)
22.09.2021 Tandış Çarpma Havuz	PİROMET	(.....)Euro	PİROMET	60
	DAUSSAN	(.....) Euro		
	ASMAŞ	(.....) Euro		
	(.....)	(.....) Euro		
03.11.2021 Tundak 400 Adet	DAUSSAN	(.....)Euro	DAUSSAN	200
	PİROMET	(.....)Euro	PİROMET	200
05.11.2021 Tandış Havuz	PİROMET	(.....)Euro	PİROMET	30
	DAUSSAN	(.....)Euro / (.....)Euro	DAUSSAN	30
	ASMAŞ	(.....) Euro	ASMAŞ	30
05.01.2022 Tundak	DAUSSAN	(.....) Euro	DAUSSAN	300
	PİROMET	(.....) Euro	PİROMET	300
	ASMAŞ	(.....) Euro		
04.03.2022 Tandış Havuz	PİROMET	(.....) Euro	PİROMET	30
	DAUSSAN	(.....) Euro	DAUSSAN	30
	ASMAŞ	(.....) Euro	ASMAŞ	30
07.04.2023 Tundak	DAUSSAN	(.....) Euro	DAUSSAN	200
	PİROMET	(.....) Dolar	PİROMET	200
	ASMAŞ	(.....) Euro	ASMAŞ	200
	(.....)	(.....) Euro		
	(.....)	(.....) Euro		
08.06.2022 Tandış Havuz	PİROMET	(.....) Euro	PİROMET	30
	DAUSSAN	(.....) Euro	DAUSSAN	30
	ASMAŞ	(.....) Euro	ASMAŞ	30
13.10.2022 Tandış Havuz	PİROMET	(.....) Dolar	PİROMET	45
	DAUSSAN	(.....) Euro		
	ASMAŞ	(.....) Euro	ASMAŞ	45

Kaynak: (.....) Cevabi Yazıları

- (90) Tablo-8'de sekiz farklı ihaleden dört tanesinde ihaleye çıkılan miktarın DAUSSAN, PİROMET ve ASMAŞ arasında alıcı teşebbüsçe eşit miktarda paylaştırıldığı görülmektedir. (.....)'den bu ihalelerdeki paylaşımın nasıl gerçekleştirildiği hususunda bilgilendirme yapılması istenmiş ve intikal eden cevabi yazıda paylaşımın teşebbüsün ticari kararlarına bağlı olduğu, teknik birimin görüşünün alındığı, fiyat, teslim süresi, ürün kalitesi bakımından değerlendirmenin yapıldığı belirtilmiştir. PİROMET ve DAUSSAN arasında bir paylaşımın olduğu yönünde mesajın iletildiği tarihten önce gerçekleştirilen iki ihalede bulguya paralel olarak alımların DAUSSAN, PİROMET ve ASMAŞ arasında eşit oranda paylaştırıldığı görülmektedir. Söz konusu paylaşım

bulgu tarihinden altı gün sonra tamamlanan ve yaklaşık iki ay sonra gerçekleştirilen ihalelerde de kendini göstermektedir. 2021-2022 yıllarında düzenlenen ihalelerin dördünde ise bu tür bir üçlü paylaşım gözlenememiştir. Buradan hareketle “Önceden Pirometle sözleşip 1/3 oranında aldık hep.” ifadelerinin somut olayla büyük oranda örtüştüğü söylenebilecekse de, diğer yandan yukarıda da ifade edildiği üzere, ihalede çıkarılan miktarın ihaleye katılan teşebbüsler arasında dağılımı sadece katılımcılara bağlı olmayıp ihaleyi düzenleyen teşebbüs de ihale miktarını ürün kalitesi, arz güvenliği, vb. hususlardan hareketle katılımcılar arasında bölüştürebilmektedir. Bu çerçevede 2021-2022 yıllarındaki görüntü ihalelerin çoğunun DAUSSAN, PİROMET ve ASMAŞ arasında Bulgu-4’te geçtiği gibi 1/3 oranında paylaşımına işaret etse de, eldeki bilgilerin bu durumun mutlak bir şekilde katılımcı teşebbüslerin arasındaki bir anlaşmadan kaynaklandığını göstermek için yeterli olmadığı kanaati oluşmuştur.

- (91) Bununla birlikte bulgu tarihlerinde (.....) tarafından havuz alım ihalesinin düzenlenmediği görülmektedir. Bulgu-5’te geçen ve yine PİROMET tarafından iletildiği değerlendirilen “*Harçlarda (.....) plakalarda (.....) usd/ton der bizimkiler*” iletilsinin de (.....)’e ait bir ihaledeki ürünlere ilişkin olduğu düşünülerek inceleme yapılmış ancak bahsedilen iletiyi destekler herhangi bir veriye ulaşılamamış olup (.....) tarafından da bulgu tarihine yakın tarih aralığında gerçekleşen herhangi bir ihalenin olmadığı belirtilmiştir.
- (92) Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler doğrultusunda Bulgu-4 ve 5’te yer alan bilgiler ve tunda ve tandiş çarpma plakası ürünlerine ilişkin ihaleler bakımından DAUSSAN ve PİROMET’in ihalelere ilişkin fiyat tekliflerini birbirleriyle paylaştıkları, her iki bulgu açısından teşebbüs çalışanları arasında gerçekleşen ve taraflar arasında anlaşma olduğuna işaret eden konuşmaların, dosya kapsamında elde edilen ihale süreçlerine ilişkin bilgiler ile örtüştüğü değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ihalelerde her iki teşebbüs ile birlikte fiyat teklifinde bulunan ASMAŞ’ın taraflar ile iletişim halinde olduğunu gösteren bir bulguya ulaşılamamıştır.
- (93) Sonuç olarak DAUSSAN ve PİROMET tarafından ihalede verilecek fiyatlara ilişkin uzlaşma içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-6’ya İlişkin Değerlendirme

- (94) Bulgu-6’da yer verilen 05.09.2022 tarihli DAUSSAN’ın iç yazışmasında başlangıçta (.....) ve (.....)’in kendi aralarında (.....)’in tandiş püskürtme ve ocak püskürtme ihalesinde teklif edilecek fiyatlara ilişkin konuşmaları yer alırken konuşma devamında rakip teşebbüslerden ASMAŞ ve PİROMET’in ilgili ihale kapsamında hangi fiyat tekliflerini vereceği ve adı geçen teşebbüslerden bilgi alınabileceği yönünde ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelerin ardından bir rakibi ile (.....) arasında gerçekleştirildiği değerlendirilen³⁶ yazışmalarda geçen “*Tandiş püskürtmede biz yüksek veririz sorun olmaz... Biz de ona yüksek veririz... ocak püskürtmeyi bizden almıyorlar zaten. (.....) usd de verebiliriz... Tandiş Püskürtme için sizden haber bekleriz. İsterseniz bizde tandiş püskürtmeyi (.....) Euro verelim Uyarım size...*” şeklindeki ifadelerden ocak püskürtme ihalesi için DAUSSAN tarafından yüksek fiyat verileceği, tandiş püskürtme

³⁶ DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) tarafından 10:51:08’de gönderilen aynı anda 19 adet mesajın; gerek mesaj içeriklerinin uzunluğu gerekse aynı anda 19 adet mesajın birlikte gönderilmesinin mümkün olmaması bakımından ve ayrıca da mesajı gönderen DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....)’in kendi ismine yönelik olarak “*Günaydın (.....) bey*” ifadesini kullanmayacağı değerlendirilmelerinden hareketle ilgili yazışmaların farklı bir kişiyle yapıldığı ve bilgilendirme amacıyla iletildiği kanaati oluşmuştur.

ihalesine ilişkin ise ASMAŞ ya da PİROMET olduğu düşünülen tarafın yüksek fiyat verebileceği ve ocak püskürtme ihalesini ASMAŞ ya da PİROMET'in, tandiş püskürtme ihalesini ise DAUSSAN'ın alabileceği bir durum oluşturulmaya çalışıldığı düşünülmüştür.

- (95) Benzer bir şekilde "(.....) Euro tandiş püskürtme için teklif edeyim mi?... Uygundur, biz Gunning³⁷ 550 diyoruz. Size uygun mu ? İsterseniz daha fazlada edebilirim"³⁸, "Yazışmaya göre Tan. Püskürtmeye (.....) USD Ocak Püskürtmeye (.....) USD Veriyorum" şeklindeki yazışmalarda da DAUSSAN'ın tandiş püskürtme için (.....) Dolar/ton, ocak püskürtme içinse (.....) Dolar/ton fiyat teklifi; yazışmanın karşı tarafı olduğu düşünülen ASMAŞ ya da PİROMET'in ise tandiş püskürtme için (.....) Euro/ton, ocak püskürtme içinse DAUSSAN'ın siparişi alabileceği şekilde fiyat teklifi verme hususunda uzlaşmaya vardıkları anlaşılmaktadır. Diğer bir deyişle hangi ürün için hangi fiyatın verileceğine ilişkin karşılıklı bir uzlaşma içerisinde girildiği görülmektedir.
- (96) Yukarıda değerlendirilen hususların daha detaylı incelenmesi ve yazışmanın diğer tarafının tespiti edilebilmesi amacıyla yazışmada bahsi geçen (.....)'in 2021-2023 ilk 6 aylık dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif süreçleri ve sonuçları incelenmiştir. Bu kapsamda (.....) tarafından gerçekleştirilen tandiş püskürtme harcı ve ocak püskürtme harcı alım ihalelerine ilişkin ihale sonuçlarına yer verilmiştir:

Tablo 9: Eylül 2022 Tarihinde (.....) Tarafından Gerçekleştirilen Tandiş Püskürtme Harcı İhalesi Teklif Süreci ve Sonuçları (Ton)

İhale Tarihi/Türü	Teklif Veren Teşebbüsler	Teklif Gönderilen Tarih	İlk/Revize Teklif Fiyatları	İhale Sonucu	Miktar (Ton)
Tandiş Püskürtme (01.09.2022-02.09.2022 ³⁹)	DAUSSAN	06.09.2022-13.09.2022	(.....)Dolar / (.....) Dolar	DAUSSAN	400
	ASMAŞ	06.09.2022	(.....) Euro		
	KONREF	03.09.2022	(.....) Euro		
	KÜMAŞ	03.09.2022	(.....) Euro		
	(.....) ⁴⁰	06.09.2022	(.....)Euro		

Kaynak: (.....) Cevabi Yazıları

Tablo 10: Eylül 2022 Tarihinde (.....) Tarafından Gerçekleştirilen Ocak Püskürtme Harcı İhalesi Teklif Süreci ve Sonuçları (Ton)

İhale Tarihi/Türü	Teklif Veren Teşebbüsler	Teklif Gönderilen Tarih	İlk/Revize Teklif Fiyatları	İhale Sonucu	Miktar (Ton)
Ocak Püskürtme (01.09.2022-02.09.2022 ⁴¹)	DAUSSAN	06.09.2022	(.....)Dolar		
	PİROMET	03.09.2022	(.....)Dolar		
	ASMAŞ	06.09.2022-15.09.2022	(.....)Euro / (.....)Euro	ASMAŞ	500

³⁷ Gunning olarak belirtilen ürünün ocak püskürtme malzemesi olduğu ilgili malzemenin de (.....) tarafından çıkarılan ihalede "Harç Eaf Sıcak Püskürtme Malzemesi" olarak adlandırıldığı görülmektedir.

³⁸ DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) tarafından 01:48:07'de gönderilen ve yukarıda yer verilen nedenlere dayanılarak iletildiği düşünülmektedir.

³⁹ (.....)'den gelen cevabi yazıda ihalenin 02.09.2023 tarihinde bitmesine rağmen ilgili üründe piyasada ağırlıklı olarak kalitesi bilinen tedarikçilerden tekrar teklif istendiği ve onaylı tedarikçilerden teklif alınmadan ihalenin ilerletilmediği belirtilmiştir.

⁴⁰ Teşebbüsün ünvanı (.....)'dir.

⁴¹ (.....)'den gelen cevabi yazıda ihalenin 02.09.2023 tarihinde bitmesine rağmen ilgili üründe piyasada ağırlıklı olarak kalitesi bilinen tedarikçilerden tekrar teklif istendiği ve onaylı tedarikçilerden teklif alınmadan ihalenin ilerletilmediği belirtilmiştir.

	KÜMAŞ	03.09.2022	(.....)Euro		
	HAZNEDAR	08.09.2022	(.....)Euro		
Kaynak: (.....) Cevabi Yazıları					

- (97) Yukarıda yer verilen tablolarda görüldüğü üzere tandiş püskürtme harcı alım ihalesinde KONREF, (.....), DAUSSAN, KÜMAŞ ve ASMAŞ tarafından sırasıyla (.....) Euro/ton, (.....) Dolar/ton, (.....) Dolar/ton, (.....) Euro/ton ve (.....) Euro/ton fiyat teklifleri iletilmiş ve DAUSSAN tarafından (.....) Dolar/tonluk revize fiyat teklifi iletilmiştir. Buna karşın bulguda ismi geçen PİROMET'in tandiş harcı alım ihalesine katılmadığı görülmektedir. Söz konusu ihale sonucunda alımın 400 tonu DAUSSAN, 200 tonu ise (.....)'ten gerçekleştirilmiştir. Ocak püskürtme harcı ihalesinde ise ASMAŞ, KÜMAŞ ve HAZNEDAR tarafından sırasıyla (.....) Euro/ton, (.....) Euro/ton ve (.....) Euro/ton, PİROMET ve DAUSSAN tarafından sırasıyla (.....) Dolar/ton ve (.....) Dolar/ton fiyat teklifleri ve ASMAŞ tarafından (.....) Euro/ton tutarında revize fiyat teklifi iletilmiştir. Ocak püskürtme harcı ihalesinin sonucunda ise ürün revize fiyat teklifi ileten ASMAŞ'tan tedarik edilmiştir.
- (98) Yukarıda yer alan bilgiler ile bulguda yer alan ifadelerden hareketle tandiş püskürtme harcında *"tandiş püskürtmede biz yüksek veririz sorun olmaz"* ifadesini doğrular şekilde ASMAŞ tarafından DAUSSAN'dan daha yüksek fiyat teklifi verildiği görülmektedir. *"Tandiş Püskürtme için sizden haber bekleriz"* ve *"(.....) Euro tandiş püskürtme için teklif edeyim mi"*, *"Uygundur"* ifadelerine paralel olarak tandiş püskürtme için sadece ASMAŞ ve DAUSSAN tarafından fiyat teklifi iletildiği ve yazışmada geçen tutara oldukça yakın tutarda teklifin ((.....) Euro) ASMAŞ tarafından verildiği anlaşılmaktadır.
- (99) Ayrıca yazışmada geçtiği gibi ASMAŞ, DAUSSAN'dan daha yüksek teklif vermiş, ihaleyi DAUSSAN ile (.....) almış ve ihalede 400 tonluk sipariş DAUSSAN'a geçilmiştir. Bu bilgilerden hareketle bulgu tarihinden bir gün sonra DAUSSAN ile birlikte fiyat teklifi veren ASMAŞ'ın konuşmada mesajları iletilen taraf olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca ocak püskürtme harcı ihalesine ilişkin olarak ise *"biz Gunning (.....) diyoruz"* ve *"ocak püskürtmeyi bizden almıyorlar zaten. (.....) usd de verebiliriz"* ifadelerine paralel olarak 06.09.2022 tarihinde hem DAUSSAN hem ASMAŞ fiyat tekliflerini iletilmiştir. DAUSSAN tarafından ihalede (.....) Euro/ton teklifi verilirken ihalede en düşük fiyat teklifini veren ASMAŞ tarafından ihale kazanılmış ve tüm miktar ASMAŞ'tan tedarik edilmiştir.
- (100) Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmelerden özetle; ASMAŞ ve DAUSSAN'ın fiyat tekliflerinin bulguda yer alan ifadeler ile örtüştüğü ve bu minvalde bulguda mesajları iletilen diğer tarafın ASMAŞ olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu iletişimler sonucunda tandiş püskürtme harcında DAUSSAN, ocak püskürtme harcında ise ASMAŞ'ın tedarikçi olabilmesi için verilecek fiyat tekliflerinin paylaşıldığı ve tarafların verilecek olan fiyat tekliflerine ilişkin anlaşığı görülmektedir.
- (101) Sonuç olarak somut olayla örtüşen bulgu içeriğine yönelik ulaşılan tespitler neticesinde DAUSSAN ve ASMAŞ tarafından ihale fiyat tekliflerine ilişkin uzlaşma içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-7'ye İlişkin Değerlendirme

- (102) 06.09.2022 tarihli bir DAUSSAN iç yazışması olan Bulgu-7 içeriğinde yer alan *"(.....) ocak püskürtme (.....) yapıyoruz, sıra bizdeymiş galiba. Plakayı da (.....) yapıyoruz, siz (.....) yapabilirsiniz... evet sıra sizde , bizim için uygundur"* ifadelerinden anlaşılacağı üzere, DAUSSAN ve adı geçen özel şirketin ihalesine teklif verecek başka bir rakibi arasında ihale fiyat tekliflerine ilişkin iletişime geçildiği ve bu çerçevede

söz konusu alım ihalesine/siparişine verilecek olan fiyat teklifi üzerinde uzlaşma sağlandığı gösteren unsurlar içermektedir. Bu doğrultuda hangi teşebbüsün daha yüksek fiyat teklifi vereceği hususunun sıra usulüne bağlandığı ve benzer bir uzlaşmanın daha önce de yapıldığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan anılan Whatsapp yazışmasındaki ifadelerin DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....) tarafından DAUSSAN çalışanı (.....)'a aynı saat, aynı dakika ve aynı saniyede gönderildiği, gerek ifadelerin mesaj içeriklerinin uzunluğu bakımından gerekse iki mesajın aynı anda yazılarak gönderilmesinin mümkün olmaması ayrıca da mesajı ileten DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....)'ın kendi ismine yönelik olarak "Günaydın (.....) bey" ifadesini kullanmayacağı değerlendirilmesinden hareketle ilgili mesajların kim olduğu belirlenememiş olan farklı bir kişiyle gerçekleştiği ve bilgilendirme amacıyla (.....) tarafından DAUSSAN çalışanı (.....)'a iletildiği değerlendirilmiştir.

- (103) Söz konusu bulgunun daha detaylı olarak değerlendirilebilmesi ve yazışmanın diğer tarafının kim olduğunun tespiti amacıyla (.....)'nın 2021-2023 ilk 6 aylık dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif toplama süreçleri ve ihale sonuçları incelenmiştir. Bu çerçevede aşağıdaki tabloda Eylül 2022'de (.....) tarafından gerçekleştirilen ocak püskürtme harcı ürünü ihalesinin teklif süreçlerine ve ihale sonuçlarına yer verilmektedir:

Tablo 11: 05.09.2022 Tarihli (.....) Ocak Püskürtme Harcı İhale Süreçleri ve İhale Sonucu (Euro/Ton)

Teşebbüs	Teklif Formu Gönderme Tarihi ve Saati	Teklif Gönderme Tarihi ve Saati	Talep Edilen Miktar	Teklif Miktarı	İlk Fiyat	Revize Fiyat	İhale Sonucu
ASMAŞ	05.09.2022, 21:51	07.09.2022, 12:56	150	150	(.....)	(.....)	150
DAUSSAN	05.09.2022, 21:57	07.09.2022, 11:59	100	100	(.....)	(.....)	100

Kaynak: (.....) Cevabi Yazı

- (104) Yukarıda yer alan Tablo-11'de (.....) tarafından bulgu tarihinden (06.09.2022) bir gün önce "Ocak Püskürtme" ürünü için DAUSSAN ve ASMAŞ'tan teklif fiyatlarının istendiği görülmektedir. ASMAŞ tarafından 07.09.2022 tarihi saat 12:56'da (.....) Euro/ton ve DAUSSAN tarafından 06.09.2022 tarihi saat 11:59'da (.....) Euro/ton olacak şekilde fiyat teklifleri (.....)'ya sunulmuştur. (.....) tarafından 08.09.2022 tarihinde anılan teşebbüslerden revize fiyat talebinde bulunulmuş olup DAUSSAN'ın teklifi 12.09.2022 tarihi saat 12:19'da (.....) Euro/ton olarak ve ASMAŞ'ın teklifi ise 09.09.2022 tarihi saat 10:16'da (.....) Euro/ton olarak revize edilmiştir. Revize fiyat teklifleri sonrasında ürün tedariki 150 ton ASMAŞ, 100 ton DAUSSAN olacak şekilde iki teşebbüsten gerçekleşmiştir.
- (105) Bu çerçevede (.....) firması tarafından ocak püskürtme harç ürünü için sadece DAUSSAN ve ASMAŞ'tan fiyat teklifi istendiği, bulgu tarihine paralel olarak DAUSSAN'ın ilk teklifte (.....) Euro/ton ve ASMAŞ'ın ise bir gün sonra daha yüksek teklif ilettiği görülmektedir. Her ne kadar taraflardan revize fiyatlar talep edilse de revize tekliflerde fiyat düşüşleri sınırlı düzeyde ((.....) Euro) kaldığı gibi ASMAŞ'ın fiyat teklifi halen DAUSSAN'ın fiyat teklifinden yüksek kaldığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda söz konusu bulguda yer alan "(.....) ocak püskürtme (.....) yapıyoruz, sıra bizdeymiş galiba" ve "Günaydın (.....) bey , evet sıra sizde , bizim için uygundur" şeklinde iletilen her iki mesajın (.....) ihalesinde verilen teklifler ve ihale tarihiyle örtüştüğü ve incelenen siparişe sadece ASMAŞ ve DAUSSAN'ın teklif vermesi nedeniyle yazışmanın diğer tarafının ASMAŞ olduğu değerlendirilmektedir.

- (106) Söz konusu bulguda yer alan “*plaka*” ürününe ilişkin 06.09.2022 tarihinde “*Plakayı da (.....) yapıyoruz siz (.....) yapabilirsiniz*” ifadeleri nedeniyle ilgili yazışmanın (.....)’nın başka bir alımını konu edindiği düşünülerek teşebbüsten bilgi talep edilmiştir. (.....)’dan gelen cevabi yazı doğrultusunda, ilgili ürünün Ağustos ve Ekim 2022 tarihlerinde tedarik edildiği ancak bulgu tarihiyle paralel olarak bir alımın yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede söz konusu yazışmaların, (.....) dışında bir teşebbüsün yaptığı ihaleye ilişkin olabileceği değerlendirilmektedir.
- (107) Ayrıca bulguda sıra usulünün lafzı geçmesi nedeniyle (.....)’nın ihalelerinin kazanını bakımından ASMAŞ ve DAUSSAN arasında bir sıra olup olmadığı incelenmiş ancak böyle bir durum gözlemlenmemiştir. Bu doğrultuda söz konusu ifadelerin sadece (.....)’ya yönelik olmayıp genel anlamda iki teşebbüs arasında farklı ihalelere yönelik verilecek fiyat tekliflerine ilişkin olabileceği değerlendirilmektedir.
- (108) Sonuç olarak yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler bir arada değerlendirildiğinde, ocak püskürtme ürünü bakımından somut olayla örtüşen bulgu içeriğine yönelik ulaşılan tespitler neticesinde DAUSSAN ve ASMAŞ tarafından ihale fiyat tekliflerine ilişkin uzlaşma içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-8’e İlişkin Değerlendirme

- (109) Bulgu-8’deki 21.10.2022 tarihli DAUSSAN iç yazışmasına yönelik yapılan incelemeler doğrultusunda, farklı saatlerde yapılan yazışmaların üç farklı konuya ilişkin olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede ilgili bulgu, aşağıdaki şekilde bölümlere ayrılarak değerlendirilmiştir:

Tablo 12: Farklı Saat Aralıklarında İletilen Mesajlara Dayalı Olarak Oluşturulan Bulgu-8

<p><u>BÖLÜM-1</u> <u>21.10.2022 12:49:05 PM</u> (.....): “<i>Piromet ile görüştüm</i>” (iletildi) <u>21.10.2022 12:49:05 PM</u> (.....): “<i>Tamamdır, teşekkürler</i>” <u>21.10.2022 12:49:05 PM</u> (.....): “<i>(.....)Euro indirim yapıp göndereceğiz dedim , onlar tamam dedi, sizede uyarsa öyle yapalım</i>” (iletildi) <u>21.10.2022 12:49:52 PM</u> (.....): “<i>Biz de (.....) € karşılığı USD 2.kalite fiyatı verebiliriz</i>” (iletildi)</p>
<p><u>BÖLÜM-2</u> <u>21.10.2022 02:37:18 PM</u> (.....): “<i>(.....) ince bir tandış dizayn istedi (.....) Euro veriyoruz fiyat ağırlık 1410 kg</i>” (iletildi)</p>
<p><u>BÖLÜM-3</u> <u>21.10.2022 03:49:31 PM</u> (.....): “<i>(.....)Euro verebilerseniz güzel olur</i>” (iletildi) <u>21.10.2022 03:50:06 PM</u> (.....): “<i>Eşdeğeri usd/Ton verebiliriz.</i>” <u>21.10.2022 03:50:28 PM</u> (.....): “<i>Tamamdır (.....) Bey</i>”</p>

- (110) Yukarıda yer verilen Tablo-12’nin birinci bölümünde “*Piromet ile görüştüm... (.....) Euro indirim yapıp göndereceğiz dedim , onlar tamam dedi, sizede uyarsa öyle yapalım*” şeklinde farklı bir taraf ile yapılan ve iletilen ifadeler PİROMET ile rakibi olduğu anlaşılan bir teşebbüs arasında fiyatta yapılacak indirim miktarına ilişkin uzlaşma sağlandığı ve ilgili hususa yönelik DAUSSAN’ın sağlanan uzlaşmaya dâhil olduğunu

düşündürmektedir. Ancak bu hususa yönelik yapılan incelemeler kapsamında fiyat teklifinin hangi ürüne veya hangi teşebbüsün ihalesine yönelik olduğu anlaşılamamaktadır. Bulgunun devamında adı geçen (.....)'tan da gelen cevabi yazı kapsamında, ilgili ifadeleri doğrular nitelikte bir ihalenin söz konusu olmadığı görülmektedir. Bu minvalde fiyat tekliflerinin farklı bir alıcının ihale süreçlerine yönelik olabileceği düşünülse de ifade edildiği üzere, yazışmanın tam olarak kimle yapıldığı ve hangi ürün veya ihaleye ilişkin olduğuna yönelik somut bir bilgi veya belgeye ulaşılamamaktadır.

- (111) Bulgunun (.....) tarafından düzenlenen tandiştir ürün alım ihalesini konu alan ikinci bölümündeki “(.....) *ince bir tandiştir dizayn istedi (.....) Euro veriyoruz fiyat ağırlık 1410 kg*” ifadesine yönelik söz konusu bulgunun daha detaylı olarak değerlendirilebilmesi ve yazışmanın diğer tarafının kim olduğunun tespiti amacıyla (.....)'ın 2021-2023 ilk 6 aylık dönemini kapsayan refrakter ihalelerine ilişkin teklif toplama süreçleri ve ihale sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde söz konusu ihalenin ASMAŞ tarafından 12.10.2021 tarihinde (.....) Euro/Set olarak iletilen “*Revize Tasarım Tandıştır Plaka*” ve 21.10.2022 tarihinde (.....) Euro/Set olarak teklif iletilen “*2. Kalite Tandıştır Plaka*” ürününe ilişkin ihale sürecine ait olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu tandiştir plaka ihalesi için ifade edildiği üzere 12.10.2022 ve 21.10.2022'de ASMAŞ tarafından ve 20.10.2022'de DAUSSAN tarafından teklif iletildiği ancak PİROMET tarafından fiyat teklifi iletilmediği anlaşılmaktadır. Aşağıda söz konusu teşebbüslerin katıldığı ihale süreci ve söz konusu ürünlere ilişkin verilen teklifler tablolaştırılmıştır:

Tablo 13: 12.10.2022 ile 21.10.2022 Tarihleri Arasında (.....) tarafından Tandıştır Ürününe İlişkin Yürütülen İhale Süreci Verileri

Teklif Sunan Teşebbüs	Teklif Sunulan Ürün	Teklif Formu Gönderme Tarihi ve Saati	Sunulan Teklif	Talep Edilen Miktar	Teklif Sonucu
ASMAŞ	Revize Tasarım Tandıştır	12.10.2022	(.....)Euro	Set	-
	2. Kalite Tandıştır	21.10.2022	(.....)Euro	Set	(.....)Euro
DAUSSAN	Tandiştir Plakası Seti V1	20.10.2022	(.....)Dolar	Set	-
	Tandiştir Plakası Seti V2	20.10.2022	(.....)Dolar	Set	-

Kaynak: (.....) Cevabi Yazısı

- (112) ASMAŞ'ın fiyat tekliflerinin sırasıyla (.....) Euro/set ve (.....) Euro/set ve DAUSSAN'ın tekliflerinin V1 kalite ürün için (.....) Dolar/set ve V2 kalite ürün için (.....) Dolar/set olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda bulgu tarihi ile aynı gün olmak üzere bulgunun ikinci kısmında yer verilen “(.....) *Euro*” ince tandiştir için fiyat teklifinin ASMAŞ tarafından verildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede söz konusu yazışmanın diğer tarafının ASMAŞ olduğu değerlendirilmektedir. İncelenen ifadeler doğrultusunda DAUSSAN'ın ASMAŞ'ın geleceğe yönelik fiyatlandırma stratejilerinden haberdar olduğu ve kendi stratejisini belirlerken bu bilgiyi göz önünde bulundurduğu kanaati oluşmuştur.
- (113) Bu noktada delillerin bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutulması yaklaşımı ile, bulgunun başında geçen “*Piromet ile görüşüm...(.....) Euro indirim yapıp göndereceğiz dedim , onlar tamam dedi, sizde uyarsa öyle yapalım*” ifadelerinin dosya kapsamında elde edilen diğer bulgularla paralel olmasından hareketle PİROMET'in de bu uzlaşmaya dahil olduğu ihtimali ortaya çıksa da, elde edilen verilerin bu tür üçlü bir uzlaşmayı bu bulgu özelinde ortaya koymakta yetersiz kalmasından hareketle

mevcut bulgu özelinde PİROMET'in de dahil olduğu bu tür üçlü bir uzlaşısı sonucuna ulaşılamamıştır.

- (114) Üçüncü bölüm için yapılan incelemede ise “(.....) Euro verebilirseniz güzel olur”, “Eşdeğeri usd/Ton verebiliriz.” ve “Tamamdır (.....) Bey” iletilerinden hareketle (.....)’tan (.....) Euro/Dolar olarak teklif alınan herhangi bir ihale/alımın bulunup bulunmadığı hakkında bilgi talep edilmiş olup teşebbüs tarafından iletilen cevabi yazıda böyle bir teklifin alındığı herhangi bir ihalenin bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu itibarla ilgili bölüm özelinde yazışmanın tam olarak kimle yapıldığı ve hangi ürün veya ihaleye ilişkin olduğuna yönelik somut bir bilgi veya belgeye ulaşılamamaktadır.
- (115) Sonuç olarak yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler bir arada değerlendirildiğinde, somut olayla örtüşen bulgu içeriğine yönelik ulaşılan tespitler neticesinde DAUSSAN ve ASMAŞ tarafından ihale fiyat tekliflerine ilişkin uzlaşısı içerisinde olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-9’a İlişkin Değerlendirme

- (116) DAUSSAN’da elde edilen 07.12.2022 tarihli bir Whatsapp yazışması olan Bulgu-9 içeriğindeki DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....)’a aynı zamanda iletiği görülen “Günaydın, (.....) Euro siz verin. Bizde (.....) Euro verelim” ifadeleriyle yazışmanın sonundaki “Piromette bizim gibi” ifadesi ve yazışma içeriğinde “(.....)” şirketi ile ASMAŞ arasındaki 24.11.2022 tarihli ve “Teklif talebi (Ocak-Haziran 2023 dönemi-ASMAŞ)” konulu e-posta içeriğinin ve ASMAŞ’ın adı geçen şirkete verdiği fiyat teklifinin yer alması nedeniyle birbirine rakip teşebbüslerin ihale öncesinde/süresince fiyat uzlaşısına yönelik bilgi paylaşımı içeriğinde olduğu noktasında şüphe oluşturmuştur.
- (117) Bulguda şüphe doğuran hususların açıklığa kavuşturulabilmesi ve yazışmanın diğer tarafının kim olduğunun tespiti amacıyla yazışmada bahsi geçen (.....)’nın 2021-2023 dönemi ilk altı ayını kapsayan dönemde gerçekleştirilen ihalelerin teklif süreçleri ve sonuçları incelenmiştir. Bu kapsamda teşebbüs tarafından iletilen cevabi yazılar ile bulguda yer alan ifadelerin değerlendirilmesine yazışmaların farklı saat aralıklarında iletilmiş olması, ilk iki yazışmanın halen devam eden veya daha başlamamış olan bir ihaleye ilişkin fiyatları konu edindiğinin izlenimini vermesi, öğleden sonra iletilen yazışmanın ise sonuçlandığı düşünülen bir ihaleye yönelik olduğu izlenimi nedeniyle iki bölüm halinde yer verilmiştir.
- (118) Bulgu tarihi itibarıyla (.....) tarafından Kasım-Aralık 2022’de 2023 ilk çeyrek dönemi ihtiyaçları doğrultusunda farklı ürünler için ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET’ten fiyat teklifleri istenmiş ve 23.01.2023’te ihale tamamlanmıştır. Bulguda yer alan tutarlar ile ihale tekliflerine bakıldığında söz konusu üç teşebbüsün de hem ilk tekliflerde hem de revize tekliflerde (.....) Euro ve (.....) Euro fiyat teklifinde bulunmadığı görülmüştür. Söz konusu bilginin teyidi amacıyla (.....)’ndan 2022 yılı sonu ve 2023 yılı ilk 6 aylık döneminde ürün alımlarında herhangi iki teşebbüs tarafından bahsi geçen fiyatlarda teklifte bulunup bulunmadığı bilgisi talep edilmiştir. Cevabi yazıda ASMAŞ tarafından “RFK HARC MGO POTA SICAK TAMIR HARCİ” için (.....) Euro/birim teklifte bulunulduğuna yer verilmiş ancak söz konusu ürüne ilişkin teklifin 04.10.2022 tarihinde iletiği ifade edilmiştir. Bulgu-9 07.12.2022 tarihli olup fiyat teklifinden yaklaşık iki ay sonra gerçekleşmekte ve bulguda “verin” ve “verelim” ifadelerinden anlaşmanın bulgu tarihinden sonrasına ilişkin olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla birinci bölümde taraflar arasında anlaşma olduğunu gösteren ifadelerin farklı teşebbüs ihalesi ile ilgili

olduğu değerlendirilmekle birlikte anlaşma taraflarına ilişkin bir tespit bulunulamamaktadır. Söz konusu bulgunun birinci kısmında ihalenin hangi ürün veya hangi teşebbüsün alımı ile ilgili olduğu anlaşılmasa da bulgunun ikinci bölümünde yer verilen ifadelerin, bulguda yer alan görselde ismi geçen (.....)'nun refrakter alım ihaleleri hakkında olduğu anlaşılmaktadır. Bu minvalde bahsi geçen (.....)'nun alım ihaleleri ile bulguda yer alan ifadelerin karşılaştırılmasında fayda bulunmaktadır.

- (119) Bulgu tarihi itibarıyla (.....) tarafından Kasım-Aralık 2022'de 2023 ilk çeyrek dönemi refrakter ihtiyaçları doğrultusunda farklı ürünler için ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET'ten fiyat teklifleri istenmiş ve 08.12.2022'de ASMAŞ, 07.12.2022'de DAUSSAN ve 06.12.2022'de PİROMET ile anlaşma yapılarak ihale tamamlanmıştır.
- (120) Ek olarak bulgunun ikinci kısmında yer alan ihaleye ilişkin teşebbüslerin fiyat teklif süreçlerine bakıldığında, ihalenin 06.11.2022 tarihi itibarıyla başladığı ve (.....) tarafından 11.11.2022 tarihine kadar talep edilen ürünlere fiyat tekliflerinin iletilmesi gerektiği mailerde ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET'e iletilmiştir. Söz konusu teşebbüsler tarafından 11.11.2022'de fiyat teklifleri iletilmiş ve akabinde 22.11.2022'de ihaleyi düzenleyen alıcı tarafından teşebbüs hedefleri doğrultusunda teşebbüslerden revize fiyat talebinde bulunulmuştur. 24.11.2022'de her üç teşebbüsten revize fiyat teklifleri ve nihai olarak (.....) tarafından teşebbüslere tedarik miktarı ile alım fiyatlarının bulunduğu tablolar ayrı ayrı olarak 06.12.2022'de iletilmiş ve taraflardan ürünlerin tedariki için teyidi talep edilmiştir. Söz konusu teyitler yukarıda yer verildiği tarihler (06.12.2022, PİROMET; 07.12.2022, DAUSSAN ve 08.12.2022, ASMAŞ) itibarıyla gerçekleşmiş ve ihale sonuçlanmıştır.
- (121) İhale sonuçlarının taraflara duyurulmasından (06.12.2022) bir gün sonra (07.12.2022) yapılmış olan konuşmaları içeren Bulgu-9'da taraflar arasında ihale sonuçlarına ilişkin konuşmalar yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda ASMAŞ tarafından DAUSSAN'a iletildiği değerlendirilen görsel ile görsel sonrasında iletilen mesajların içeriklerine ve (.....) ihale sonuçlarına yer verilmesi gerekmektedir. Bulgunun ikinci kısmında ilk olarak (.....) ile ASMAŞ arasında geçen mail konuşmaları ve ihale sonucu (.....)'a iletilmiş ve akabinde söz konusu kişi tarafından (.....) ile paylaşılmıştır. Görsel ile ihale sonuçları karşılaştırıldığında 06.11.2022 tarihli ihale sonuçları ile görselde yer alan fiyatların örtüştüğü görülmektedir. Görsel sonrasında ise "*Bize tandiş püskürtme vermişler, şekilli ürünler sizinki gibi*" mesajı iletilmiştir. Bu minvalde *RFK HARC FER. SGS(DOSSOLITE 1400-72)* olarak yer verilen tandiş püskürtme harcının tamamının ASMAŞ'tan sipariş verildiği ayrıca şekilli ürünler bakımından ASMAŞ ve DAUSSAN'dan, *RFK TUGLA (.....) 1 DAM KUÇUK* ürünü için sırasıyla 20 ve 21 adet, *RFK TUGLA CASTON M IMPACT 80/80* ürünü için sırasıyla 57 ve 58 adet, *RFK TUGLA YENİ PLUS CATON TP 40/60* ürünü sırasıyla 11 ve 10 adet ve *RFK TUGLA KUCUK TANDIS HAVUZU* ürünü için yine 20 ve 21 adet sipariş verildiği görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle söz konusu mesajın ASMAŞ tarafından DAUSSAN'a iletildiği doğrulanmaktadır. Bir sonraki iletilen mesajda ise "*Piromette bizim gibi*" ifadesi yer almaktadır. Bu mesajın hangi teşebbüs tarafından iletildiğinin tespiti açısından ise PİROMET ile DAUSSAN'dan aynı ürünlerin (*RFK (.....) 1 DAM KUCUK, RFK TUGKA CASTON M IMPACT 80/80, RFK TUGLA YENİ PLUS CASTON TP 40/60, RFK TANDIS BASLATMA TUBU (220X260)* ve *RFK TUGLA KUCUK TANDIS HAVUZU*) tedarik edildiği ve *TANDIS BASLATMA TUPU (2020X260)* ürünü için iki teşebbüsten sırasıyla 138 ve 139 adet tedarik edildiği görülmektedir. Nihai olarak ASMAŞ çalışanı ile DAUSSAN çalışanı (.....) arasında 06.11.2022 tarihli ihale sonuçları hakkında

yapılan Whatsapp konuşmalarının yine DAUSSAN çalışanı (.....) tarafından DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....)'a ileildiği anlaşılmaktadır.

- (122) Ayrıca söz konusu bulgu DAUSSAN'da yapılan yerinde incelemede elde edilmiş olmakla birlikte (.....)'ndan iletilen cevabi yazıda yer alan bilgilerden bu e-posta silsilesine DAUSSAN'ın dahil olmadığı görülmektedir. Sonuç olarak ASMAŞ ve refrakter alımı için fiyat teklifi toplayan (.....) arasında geçen e-postanın görsel ile ASMAŞ tarafından DAUSSAN Çelikhane Satış Yöneticisi (.....)'a ileildiği, görsel devamında "Bize tandiş püskürtme vermişler, şekilli ürünler sizinki gibi" ve "Piromette bizim gibi" mesajlarına yer verildiği ve bu mesajların Whatsapp uygulaması aracılığıyla (.....) tarafından DAUSSAN Satın Alma Bölüm Başkanı (.....)'a gönderildiği görülmektedir. Ancak ikinci bölüm bakımından ASMAŞ, DAUSSAN ve PİROMET arasında bir anlaşma ya da taraflar arasında uzlaşma olduğunu gösterir ifadeler bulunmadığı gibi konuşmalar, sonuçlanmış bir refrakter alımına ilişkindir. Öte yandan ikinci bölümde taraflar arasında bir anlaşma olduğu bulgu ve cevabi yazılardan tespit edilemese de mevcut dosyada yer alan diğer bulguların değerlendirilmesi bakımından ASMAŞ ve DAUSSAN arasında bir iletişimin var olduğu ortaya konulmaktadır.
- (123) Nihayetinde bulguda yer alan ürün teminine yönelik verilen fiyatların ihale sonuçlanmasından sonra ASMAŞ tarafından paylaşılması suretiyle bilgi değişiminde bulunduğu ve rakip iki teşebbüs konumunda bulunan DAUSSAN ve ASMAŞ arasında tedarikçisi olunan ürünlerin tedarik miktarlarına yönelik konuşmaların yapıldığı anlaşılmaktadır. Yazışmada geçen "Piromette bizim gibi" ifadesi, ASMAŞ ve PİROMET arasında fiyatlara ilişkin bilgi değişiminde bulunulmuş olabileceğine yönelik şüphe doğursa da gerek bulgunun ilk kısmında konu edilen fiyatların hangi ihale için söz konusu edildiğinin ortaya konulamaması gerekse bulgunun ikinci kısmına konu ihalenin, bulgu tarihinde sonra gerçekleşmesi bir arada değerlendirildiğinde Bulgu-9'un teşebbüsler arasında bir anlaşma olduğuna dayanak teşkil etmeyeceği değerlendirilmektedir.
- (124) Bu noktada her ne kadar sonuçlanmış bir ihaleye yönelik olsa da bir teşebbüsün rakibine özel bir teşebbüsün düzenlediği ihaledeki alımı yapılan ürünlere yönelik verdiği tüm fiyat tekliflerini içeren bir görseli iletmış olması rekabetçi davranıştan uzak bir davranış olsa da, rekabet hukukunun geçmişten ziyade geleceğe yönelik fiyat paylaşımlarını sakıncalı bulmasından hareketle salt söz konusu rekabetçi endişe nedeniyle de söz konusu bulgu bakımından ihlal isnadına gidilemeyeceği değerlendirilmektedir.
- (125) Sonuç olarak bulgu kapsamında yapılan değerlendirmeler ve cevabi yazılar bir bütün olarak ele alındığında, DAUSSAN ile ASMAŞ arasında gerçekleşen konuşmaların tarafların fiyat tespiti yoluyla kartel oluşturdukları ve bu yolla rekabeti kısıtlamış olabilecekleri iddiasına dayanak teşkil etmekte yetersiz olduğu dolayısıyla açıklanan nedenlerle Bulgu-9 özelinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında DAUSSAN ve ASMAŞ arasında herhangi bir ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir.

Bulgu-10'a İlişkin Değerlendirme

- (126) Bulgu-10'da 11.01.2023 tarihli DAUSSAN iç yazışmasında "Günaydın, (.....)⁴² Tandish Püskürtme ihalesine çıkmış... (.....) ne verelim diye soruyor... En azından bizim

⁴² Söz konusu teşebbüsün ünvanı (.....) olduğu anlaşılmakla birlikte (.....)'i kontrol eden teşebbüs (.....)'dir ((.....)).

düşündüğümüz fiyatın üzerinde bir fiyatı (.....)'e söyleyelim... Bu istekde yeni fabrikaların ihtiyacı olduğu yazmıyor. Dolayısıyla (.....) farketmemiş olabilir. Onlara (.....) Euro/Ton verirelim mi?" şeklinde yer alan ifadelerde adı geçen kişinin Bulgu-9'da paylaşılan resimde de görülebilen ASMAŞ çalışanı (.....) olabileceği düşünülmüştür. Bu minvalde "(.....) ne verelim diye soruyor" "En azından bizim düşündüğümüz fiyatın üzerinde bir fiyatı (.....)'e söyleyelim" ifadeleri ve rakip teşebbüse (.....) Euro/ton fiyat teklifi verdirilmesinin uygun olup olmadığı hususları ilgili ihalede verilecek fiyatlar üzerinde DAUSSAN ve ASMAŞ arasında bir uzlaşma sağlanmış olabileceği şüphesi doğurmuştur.

- (127) Yukarıda yer verilen hususların açıklığa kavuşturulabilmesi amacıyla yazışmada bahsi geçen (.....)'in 2021-2023 ilk altı ayını kapsayan dönem için refrakter alımları ihale teklif süreci ve ihale sonuçları incelenmiştir.
- (128) (.....) tarafından gönderilen cevabi yazılarda bulgu tarihi ile örtüşecek şekilde iki adet tandiş püskürtme harcı ihalesinin bulunduğu ancak bunlardan (.....) ihale sıralı ve (.....) numaralı ihalede (.....)'e 600 ton alım için ihaleye çıkıldığı görülmektedir. Söz konusu ihalede altı teşebbüsten fiyat teklifi alınmış olmakla birlikte sadece iki teşebbüs (İLK-SAN ve ASMAŞ) tarafından Euro bazlı fiyat teklifi verildiği, buna karşın içlerinde DAUSSAN'ın aralarında bulunduğu diğer dört teşebbüsün Dolar bazlı teklif ilettiği anlaşılmaktadır. Teşebbüslerin fiyat tekliflerine bakıldığında ASMAŞ'ın ilk ve revize fiyat aynı olmak üzere (.....) Euro/ton, İLK-SAN'ın ise ilk ve revize teklifi aynı olmak üzere (.....) Euro/ton fiyat teklifi ilettiği görülmektedir. DAUSSAN tarafından ise ilk fiyat olarak (.....) Dolar/ton ve revize fiyat olarak (.....) Dolar/ton fiyat teklif edildiği görülmektedir. Teşebbüslerden gelen teklifler sonucunda ürün, en yüksek üçüncü fiyat teklifine sahip DAUSSAN'dan sipariş edilmiştir.
- (129) Bu çerçevede bakıldığında bulgudaki refrakter ürününe verdirileceği ifade edilen (.....) Euro/ton tutara en yakın teklifin ASMAŞ tarafından verilen (.....) Euro/ton tutarındaki teklif olduğu görülse de ilgili tutarlar tam örtüşmemektedir. Ayrıca rakip teşebbüs ile iletişime geçildiğini gösteren başkaca bir bulgu bulunmamaktadır. Bu itibarla söz konusu bulgunun teşebbüsler arasında bir anlaşma olduğuna dayanak teşkil etmekte yetersiz olduğu değerlendirilmektedir.
- (130) Sonuç olarak Bulgu-10'un, rakip teşebbüsler arası bir anlaşma olduğunu ortaya koymaktan uzak olduğu, bu kapsamda söz konusu bulgunun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bakımından herhangi bir ihlalin varlığına dayanak teşkil etmeye yeterli olmadığı değerlendirilmektedir.

I.5 Genel Değerlendirme

- (131) Dosya kapsamında elde edinilen bilgi ve belgeler ile bunlara ilişkin tespit ve değerlendirmeler bir bütün halinde ele alındığında; DAUSSAN'ın rakipleri PİROMET ve ASMAŞ ile birlikte fiyatlamaya yönelik rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak, ihalelerde anlaşmalı fiyat vermek ve fiyatları belirlemek yoluyla ihale fiyat tekliflerine ilişkin uzlaşma içerisinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir. İhlal isnadında bulunulan belgeler, tarihleri ve ilişkili taraflara yönelik tablo aşağıdadır:

Tablo 1: İhlale Konu Bulgular, Bulgu Tarihleri ve Tarafları

İhlal İsnadında Bulunulan Bulgu	Bulgu Tarihi	Bulgunun Tarafları
Bulgu-1	27.10.2021	DAUSSAN-PIROMET
Bulgu-2	15.02.2022	DAUSSAN-PIROMET
Bulgu-4	01.04.2022	DAUSSAN-PIROMET
Bulgu-5	05.04.2022	DAUSSAN-PIROMET
Bulgu-6	05.09.2022	DAUSSAN-ASMAŞ
Bulgu-7	06.09.2022	DAUSSAN-ASMAŞ
Bulgu-8	21.10.2022	DAUSSAN-ASMAŞ

- (132) Yukarıdaki tabloda da görülebileceği üzere; DAUSSAN'ın, Bulgu-1, 2, 4 ve 5 kapsamında PİROMET ile birlikte gerçekleştirdiği değerlendirilen rekabeti sınırlayıcı davranışlarla 27.10.2021-05.04.2022 tarihleri arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, Bulgu-6, 7 ve 8 kapsamında ASMAŞ ile birlikte gerçekleştirdiği değerlendirilen rekabeti sınırlayıcı davranışlarla 05.09.2022-21.10.2022 tarihleri arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmıştır.
- (133) Buradan hareketle elde edilen bulguların ihale fiyat tekliflerine ilişkin uzlaşya işaret ettiği, ihlalin vuku bulduğu pazarın farklılaşmadığı ancak ihlale konu tarafların farklılaştığı görülmüştür. İlgili belgeler bakımından sorumluluk tayinine ilişkin yapılacak değerlendirmede söz konusu teşebbüsün genel olarak refrakter malzemeleri pazarında faaliyet gösterdiği rekabeti sınırlayıcı eylemleri ortaya koyan belgelerin kapsadığı dönem dikkate alınmak suretiyle ihlal tespitinde bulunulabileceği tespiti yapılmıştır. Bu çerçevede DAUSSAN hakkındaki en eski tarihli belge 27.10.2021, en yeni tarihli belge ise 21.10.2022 tarihli olup DAUSSAN'ın söz konusu rekabet ihlalinin 1 yıldan kısa sürdüğü tespit edilmiştir.

1.6 Uzlaşma Süreci ve İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (134) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası; *"Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir."* hükmünü amirdir.
- (135) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinde idari para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı; ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak temel para cezasının artırılmasının ve/veya cezadan indirim yapılmasının söz konusu olacağı düzenlenmektedir.
- (136) Ceza Yönetmeliği'nin temel para cezasını düzenleyen 5. maddesinin ilk fıkrasına göre; temel para cezası hesaplanırken ihlale taraf olan teşebbüslerin Kurul tarafından saptanacak yıllık gayri safi gelirlerinin, karteller için %2'si ile %4'ü, diğer ihlaller için %0,5'i ile %3'ü arasında bir oran esas alınmaktadır. Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususların dikkate alınacağı hükmüne yer verilmiştir.
- (137) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci fıkrasında *"Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir."*, altıncı

fıkrasında “*Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.*” ve yedinci fıkrasında “*Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir.*” hükümleri yer almaktadır.

- (138) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında ise “*Soruşturma tarafları uzlaşma taleplerini yazılı olarak Kuruma iletir. Kurul, 4 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki hususları dikkate alarak bu talebi kabul veya ret edebileceği gibi varsa diğer tarafların da uzlaşma görüşmelerine davet edilmesine karar verebilir*” düzenlemesi bulunmaktadır.
- (139) Bu kapsamda soruşturma taraflarından DAUSSAN uzlaşma talebinde bulunmuştur. Söz konusu başvuru üzerine Kurul tarafından uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir.
- (140) Uzlaşma görüşmeleri neticesinde DAUSSAN'ın uzlaşma sürecinin devam etmesi yönündeki beyanı doğrultusunda alınan 12.10.2023 tarihli ve 23-48/926-MUA sayılı uzlaşma ara kararında, soruşturma sürecinin uzlaşma ile neticelenmesi halinde;
- “*DAUSSAN'ın ihalelerde verilecek fiyatlara ilişkin uzlaşma sağlanmasına yönelik davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,*
 - *Bu nedenle, DAUSSAN'a 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2022 yılı gayrisafi geliri üzerinden %(.....) oranında olmak üzere 7.326.871,62-TL idari para cezası uygulanmasına,*
 - *4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin yedinci fıkrası ve Uzlaşma Yönetmeliği'nin 4. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse verilecek idari para cezasında %25 oranında indirim uygulanmasına,*
 - *Bu kapsamda uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse 2022 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden nihai olarak %(.....) oranında ve 5.495.153,72-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,*
 - *Uzlaşma Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca uzlaşma metninin Kuruma gönderilebilmesi için ara kararın tebliğinden itibaren anılan teşebbüse on beş gün süre verilmesine,*
 - *Uzlaşma metninin süresi içinde gönderilmemesi halinde Kurulun ara kararıyla bağlı olmadığına”*

karar verilmiştir.

- (141) Bahse konu ara kararda ceza oranı belirlenirken yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alınarak, dosya konusu ihlal “kartel” kategorisinde değerlendirilmiş ve temel para cezası başlangıç oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.
- (142) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ihlalin süresinin temel para cezasının tespitinde dikkate alınacağı öngörülmektedir. Belirtilen hükme göre temel para cezasının miktarı; bir ila beş yıl arasında süren ihlallerde yarısı oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında arttırılacaktır. DAUSSAN tarafından rekabetin ihlal edildiğini gösteren belgeler 27.10.2021 - 21.10.2022 tarihleri arasında kapsamaktadır. Bu çerçevede, ihlal bir yıldan kısa sürdüğünden temel para cezasında ihlalin süresinden dolayı herhangi bir artırıma gidilmemiştir.

- (143) Diğer taraftan, Ceza Yönetmeliği'nin 6. ve 7. maddeleri çerçevesinde ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların bulunmadığı değerlendirilmiş ve uzlaşma indirimini öncesinde teşebbüse uygulanacak para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.
- (144) DAUSSAN tarafından bu karara istinaden hazırlanıp gönderilen uzlaşma metninde mezkûr kararda belirtilen hususlar kabul edilerek, teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmanın uzlaşma ile sonlandırılması talep edilmiştir.
- (145) Uzlaşma Yönetmeliğinin 8. maddesinin birinci fıkrasında;
- “1) Uzlaşma tarafı, uzlaşma ara kararında bildirilen hususları kabul etmesi halinde, aşağıdaki unsurları içeren bir uzlaşma metnini sunar:*
- a) Uzlaşma tarafının ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettiğine dair açık beyanı,*
- b) Kurulun uzlaşma tarafına ihlal nedeniyle verebileceği azami idari para cezası oranı ve miktarı ile tarafın uzlaşma usulü çerçevesinde bu ceza oranını ve miktarını kabul ettiği,*
- c) Uzlaşma tarafının hakkındaki iddialar konusunda yeterli derecede bilgilendirildiği ve kendi görüşlerini ve açıklamalarını aktarmak için tarafa yeterli imkân tanındığı,*
- ç) İdari para cezasının ve uzlaşma metninde yer alan hususların uzlaşma tarafınca dava konusu yapılamayacağı.”*

hükmüne yer verilmiştir. DAUSSAN tarafından gönderilen uzlaşma metni incelendiğinde uzlaşma metninin Uzlaşma Yönetmeliği'nin 8. maddesinin birinci fıkrasında yer alan unsurları içerdiği görülmüştür.

- (146) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin yedinci fıkrasında *“Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir...”* hükmü yer almaktadır. Uzlaşma Yönetmeliği'nin 9. maddesinin birinci fıkrasında ise; *“Uzlaşma metninin Kurum kayıtlarına girmesinden itibaren on beş gün içinde, Kurul tarafından ihlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla ilgili taraf bakımından soruşturma sonlandırılır.”* denilmektedir.
- (147) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, DAUSSAN tarafından sunulan uzlaşma metni çerçevesinde Ceza Yönetmeliği kapsamında hesaplanan idari para cezasının %25 oranında indirilmesi; teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2022 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(.....) oranında idari para cezası uygulanması ve teşebbüs hakkındaki soruşturmanın uzlaşma ile sonlandırılması sonuçlarına varılmıştır.

J. SONUÇ

- (148) Rekabet Kurulunun 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı, 10.08.2023 tarih ve 23-37/690-M sayılı kararları uyarınca yürütülmekte olan soruşturma kapsamında; Kurulun 12.10.2023 tarihli, 23-48/926-MUA sayılı ara kararına istinaden Daussan Refrakter AŞ tarafından gönderilen nihai uzlaşma metni 31.10.2023 tarih ve 44073 sayı ile süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Uzlaşma metninde ihlalin varlığı ve kapsamı ile uzlaşma ara kararında öngörülen azami idari para cezası oranı ve tutarı teşebbüs tarafından açıkça kabul edilmiş olup

1. Daussan Refrakter AŞ'nin ihalelerde verilecek fiyatlara ilişkin uzlaşma sağlanmasına yönelik davranışlarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine
2. Bu nedenle, Daussan Refrakter AŞ'ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2022 yılı gayrisafi geliri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere 7.326.871,62-TL idari para cezası uygulanmasına,
3. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin yedinci fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik" in 4. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse verilecek idari para cezasında %25 oranında indirim uygulanmasına,
4. Bu kapsamda uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse 2022 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden nihai olarak % (.....) oranında ve 5.495.153,72 -TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,
5. Böylece Rekabet Kurulunun 11.05.2023 tarih ve 23-21/413-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın Daussan Refrakter AŞ bakımından uzlaşma ile sonlandırılmasına

23-53/1010-368

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere Kurul Üyeleri Hasan Hüseyin ÜNLÜ ve Berat UZUN'un farklı gerekçeleri ve OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

09.11.2023 tarih, 23-53/1010-368 sayılı Karara ilişkin farklı gerekçe

Daussan Refrakter AŞ ile yürütülen uzlaşma süreci sonunda, teşebbüsün ihracat hariç, 2021 cirosu üzerinden nihai olarak % (.....) oranında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Diğer hususlara katılmakla birlikte, aşağıda yer alan gerekçelerle ihracat cirosunun idari para cezası hesabında dışarda bırakılmasına katılmamaktayız.

4054 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinde *“Bu Kanununun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karadan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idari para cezası verilir”* hükmü yer almaktadır.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Cezalarına İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik)’in tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinin (f) fıkrasında ise; “Yıllık gayri safi gelir: Tek düzen hesap planındaki net satışları veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa, Kurul tarafından saptanacak olan, net satışlara en yakın geliri (teşebbüslerin, her ne sebeple olursa olsun, (esas) faaliyet gelirlerini, diğer faaliyetlerden olağan gelir veya karlar gibi net satışların hesaplanmasında dikkate alınmayan hesap kalemleri altında muhasebeleştirilmiş olduklarının tespiti halinde, söz konusu bedeller de yıllık gayri safi gelir saptanırken dikkate alınır)” tanımı yer almaktadır.

Görüldüğü üzere ne Kanun ne de bu konudaki ikincil düzenlemeler, ihracatın ceza hesabında dışarıda bırakılmasına yönelik herhangi bir düzenleme içermemekte, bilakis teşebbüsün toplam gücü üzerinden cezalandırılmasını hedeflediğinden yıllık gayri safi gelirler üzerinden cezalandırılmasını emretmektedir. Esasen teşebbüsün ekonomik gücünün tam olarak hedeflenebilmesi ve bazı muhasebe teknik ve kayıtları nedeniyle zafiyet oluşmaması için çok yakın zamanda yukarıda yer alan Yönetmeliğe *“(teşebbüslerin, her ne olurs olsun, (esas) faaliyet gelirlerini, diğer faaliyetlerden olağan gelir veya karlar gibi net satışların hesaplanmasında dikkate alınmayan hesap kalemleri altında muhasebeleştirilmiş olduklarının tespiti halinde, söz konusu bedeller de yıllık gayri safi gelir saptanırken dikkate alınır)”* kısmı eklenmiştir.

Birkaç istisnai karar bulunmakla birlikte, Kurul'un yaygın uygulaması da ihracat rakamları çıkarılmadan cezada toplam cironun esas alınması yönündedir. Bazı dosyalarda ihracat rakamlarının cezaya esas ciroya dahil edilmemesi gerektiği Teşebbüs vekillerince ileri sürülmüş, bu husus çeşitli davlara ve mahkeme kararlarına da konu olmuştur. (Danıştay 13. Daire'nin 09.05.2012 tarihli, 2008/8485 E., 2012/968 K. no'lu Hes Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kararı 10. Daire'nin 28.11.2002 tarihli, 2000/6064 E.,2002/4541 K. no'lu Pak Gıda Üretim ve Pazarlama A. Ş . Kararı; Danıştay 13. Daire'nin 02.04.2013 tarihli, 2009/2586 E., 2013/898 K. no'lu Toprak Seniteri ve Turizm işletmeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kararı).

“Net satışlar”dan, “yurtdışı satışlar”ın çıkarılması ile bulunan cezaya esas rakamda bir diğer sorun ise ; net bir rakamdan brüt bir rakamın çıkarılmasıdır. Şöyle ki, tek düze muhasebe sisteminde gelir tablosunda, yurtiçi satışlar ve yurtdışı satışlar (ve diğer gelirler) ayrı ayrı olmak üzere brüt satış kalemin altında muhasebeleştirilmektedir. Daha sonra satıştan iadeler, satış iskontoları ve diğer indirimler alt başlıklarında satış indirimleri yer almaktadır. Buna göre satış indirimlerinin (satıştan iadeler, satış iskontoları ve diğer indirimler), ne kadarının yurtiçi satışlar, yurtdışı satışlar veya diğer gelirler üzerinden düşüldüğü detayı bulunmamakta, bu kalemler toplam brüt gelir üzerinden düşülerek net satışlar elde edilmektedir. Dolayısıyla net olan bir rakamdan brüt olan bir rakam çıkarılarak (en düşük rakamdan en yüksek rakam çıkarılmakta) hesaplama yapılmış olmaktadır. Bu durumda da mahkeme kararlarında ifade edilen *“teşebbüsün pazar içindeki gücünü esas alan yaklaşım”* anlayışıyla çelişmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalarımız, açık mahkeme kararları, ilgili Kanun maddeleri ve ikincil düzenlemeler ile yerleşik Kurul uygulamaları dikkate alındığında, 4054 sayılı Kanun uyarınca uygulanacak idari para cezalarında, ihracat rakamlarının ceza hesabında dışarda bırakılmasının doğru olmadığı, toplam ciro üzerinden para cezasının hesaplanması gerektiği düşüncesiyle, bu husustaki Kurul'un çoğunluk görüşüne katılmamız mümkün olmamıştır.

Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Kurul Üyesi

Berat UZUN

Kurul Üyesi